

N. 96 - 516

[C - 35196]

15 NOVEMBER 1995. — Besluit van de Vlaamse regering betreffende de beleidsboekhouding, de jaarrekening en het rekeningstelsel voor de hogescholen en de vzw's sociale voorzieningen

De Vlaamse regering,

Gelet op het decreet van 13 juli 1994 betreffende de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap, inzonderheid op de artikelen 214, 215, 233 en 234, zoals gewijzigd bij decreet van 19 april 1995 houdende diverse wijzigingsbepalingen betreffende het hoger onderwijs in de Vlaamse Gemeenschap;

Gelet op het decreet van 21 december 1994 betreffende het onderwijs-VI, inzonderheid op artikel 90;

Gelet op het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor begroting, gegeven op 14 november 1995;

Gelet op het advies van de Raad van State;

Op voorstel van de Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken;

Na beraadslaging,

Besluit :

HOOFDSTUK I. - TOEPASSINGSGEBIED

Artikel 1. De bepalingen van dit besluit zijn van toepassing op:

1^ode hogescholen waarop de artikelen 233 en 234 van het decreet van 13 juli 1994 betreffende de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap van toepassing zijn en op hun instituten voor laureaatsvorming in de sectoren muziek en beeldende kunst, zoals bedoeld in titel VI, hoofdstuk IV, van het decreet van 21 december 1994 betreffende het onderwijs-VI. Zij worden voor de toepassing van dit besluit "hogescholen" genoemd.

Het betreft meer bepaald:

a)voor de Vlaamse autonome hogescholen: de openbare instelling met rechtspersoonlijkheid;

b)voor de gesubsidieerde vrije hogescholen: de vereniging zonder winstoogmerk;

c)voor de gesubsidieerde officiële hogescholen: de provinciale inrichtende macht.

2^ode VZW die door de erkende hogeschool werd opgericht voor het beheer van haar sociale voorzieningen;

3^ode VZW die als regionaal netwerk ontstaat uit de samenwerking tussen de VZW's bedoeld in 2°.

De VZW's sociale voorzieningen worden voor de toepassing van dit besluit "VZW Sovo" genoemd. Elk van de bepalingen met inbegrip van de bijlagen van dit besluit zijn van toepassing zowel op de hogescholen als op de VZW's Sovo, ook al wordt dit niet uitdrukkelijk vermeld.

HOOFDSTUK II. - BOEKHOUDING EN JAARREKENING

Art. 2. Elke hogeschool en elke VZW Sovo voeren elk een afzonderlijke, duidelijk van elkaar te onderscheiden, passende volledige boekhouding, rekening houdend met de aard en de omvang van hun activiteiten.

Deze boekhouding omvat alle verrichtingen, bezittingen, vorderingen, schulden en verplichtingen van welke aard ook.

Art. 3. Het boekjaar vangt aan op 1 januari en eindigt op 31 december van elk kalenderjaar.

Art. 4. Elke boekhouding wordt door middel van een stelsel van boeken en rekeningen gevoerd met inachtneming van de gebruikelijke regels van het dubbel boekhouden.

Alle verrichtingen worden zonder uitstel, getrouw, volledig en naar tijdsorde ingeschreven in een ongesplitst dagboek of in een hulpdagboek, al dan niet gesplitst in bijzondere hulpdagboeken. Ze worden methodisch ingeschreven in of overgebracht naar de rekeningen waarop ze betrekking hebben.

Voor gezamenlijke mutaties die in de loop van de periode in het ongesplitste hulpdagboek of in de bijzondere hulpdagboeken zijn geregistreerd, wordt ten minste eens per kwartaal een samenvattende boeking verricht in een centraal boek.

De in het vorige lid bedoelde recapitulatie omvat, hetzij het totaal van de boekingen in de gezamenlijke hulpdagboeken, uitgesplitst volgens de betrokken hoofdrekeningen die in het rekeningstelsel van de hogeschool en VZW Sovo voorkomen, hetzij het totaal van de boekingen in elk van de hulpdagboeken, wanneer een boekhouding wordt gevoerd waarbij de aantekening tegelijk in de hulpdagboeken en op de betrokken rekeningen geschiedt.

De rekeningen worden ondergebracht in een voor de hogeschool en VZW Sovo passend rekeningstelsel, rekening houdend met de aard en de omvang van de activiteiten.

Het rekeningstelsel van de hogeschool en VZW Sovo moet worden ingericht en genummerd overeenkomstig de minimumindeling van het rekeningstelsel, zoals weergegeven in hoofdstuk III van de bijlage bij dit besluit. Dit rekeningstelsel wordt voortdurend ter beschikking gehouden van eventuele belanghebbenden.

De rekeningen opgenomen in de minimumindeling van het rekeningstelsel die voor een hogeschool en VZW Sovo niet dienstig zijn, moeten niet in hun rekeningstelsel voorkomen.

Art. 5. De kosten en opbrengsten van de hogescholen en VZW Sovo worden geboekt enerzijds op grond van hun aard, en anderzijds analytisch, op grond van de kostenplaatsen waarop ze betrekking hebben.

Het analytisch rekeningstelsel dient aangepast te zijn aan de aard en de omvang van de hogeschoolactiviteiten en activiteiten van de VZW Sovo.

Art. 6. Elke boeking geschiedt aan de hand van een gedagtekend verantwoordingsstuk, waarnaar zij moet verwijzen.

Voor verrichtingen van verkoop en dienstverlening in het klein waarvoor geen factuur vereist is, kan de boeking geschieden door middel van een dagelijkse, gezamenlijke inschrijving.

De verantwoordingsstukken worden methodisch opgeborgen en tien jaar bewaard, in origineel of in afschrift. Stukken die niet strekken tot bewijs jegens derden, worden drie jaar bewaard.

Art. 7. Elke hogeschool en VZW Sovo verricht omzichtig en te goeder trouw, op het einde van elk semester, de nodige opnemingen, verificaties, onderzoeken en waarderings om de inventarisatie op te maken van alle bezittingen, vorderingen, schulden en verplichtingen van welke aard ook, die betrekking hebben op de activiteiten, alsook van het eigen vermogen. Deze inventaris wordt ingericht overeenkomstig het rekeningenstelsel van de hogeschool en VZW Sovo.

Nadat de rekeningen in overeenstemming zijn gebracht met de gegevens van de inventaris, worden ze op het einde van ieder boekjaar samengevat en beschreven in een staat, zijnde de jaarrekening. Voor de andere semestriële afsluiting volstaat een balans en resultatenrekening volgens het schema van de jaarrekening, zoals opgenomen in hoofdstuk I, afdeling I en II van de bijlage bij dit besluit.

De jaarrekening en de inventarisstukken waarop zij steunt, worden overgeschreven in een inventarisboek; de stukken die wegens hun omvang bezwaarlijk kunnen worden overgeschreven, worden in dat boek samengevat en erbij gevoegd.

Art. 8. § 1. De boeken worden per blad genummerd; ze vormen elk in hun soort een doorlopende reeks; ze dragen de vermelding van hun soort, hun plaats in de reeks en de naam van de hogeschool en VZW Sovo.

§ 2. De boeken worden op zodanige wijze gehouden dat de materiële continuïteit ervan, evenals de regelmatigheid en de onveranderlijkheid van de boekingen zijn verzekerd.

§ 3. Het ongesplitste dagboek en het centraal boek bedoeld in artikel 4, evenals het inventarisboek bedoeld in artikel 7, derde lid, worden vóór hun ingebruikname in de gewone vorm en zonder kosten geïllustreerd en geparafeerd door de bedrijfsrevisor die belast is met de controle van de boekhouding en de jaarrekening van de instelling. Wanneer deze boeken niet de vorm hebben van ingebonden of ingenaaide registers, moet elk blad waarop vooraf het bladnummer, de naam van de hogeschool en VZW Sovo en de soort van het boek zijn vermeld, door de bedrijfsrevisor worden geparafeerd.

In dit geval wordt het visum op het eerste blad aangebracht. De losse bladen worden na gebruik gebundeld.

§ 4. Als het ongesplitste hulpdagboek of de bijzondere hulpdagboeken geïllustreerd, en in voorkomend geval, geparafeerd zijn op de wijze bepaald in paragraaf 3, moeten de in dit hulpdagboek of in deze hulpdagboeken geregistreerde gezamenlijke mutaties niet worden overgeschreven in een centraal boek, zoals bepaald bij artikel 4, leden 3 en 4.

§ 5. Het ongesplitste hulpdagboek en de bijzondere hulpdagboeken bedoeld in artikel 4 mogen in de vorm van registers, op losse bladen of op enig ander geschikt materiaal gehouden worden. Als dat materiaal evenwel geen zekerheid geeft omtrent de onuitwisbaarheid van de opgenomen gegevens, moeten deze ook in een rechtstreeks leesbaar document worden vastgelegd.

§ 6. Van het ongesplitste dagboek, het centraal boek bedoeld in artikel 4, alsmede het inventarisboek bedoeld in artikel 7 moet het origineel worden bewaard. Van de andere boeken mag het origineel of een afschrift worden bewaard.

Art. 9. § 1. De boeken worden naar tijdsorde bijgehouden, zonder enig wit vak of enige weglating. In geval van correctie moet het oorspronkelijk geschrevene leesbaar blijven.

§ 2. De hogeschool en VZW Sovo moeten hun boeken bewaren gedurende tien jaar, te rekenen van de eerste januari van het jaar dat op de afsluiting volgt.

HOOFDSTUK III. - VORM EN INHOUD VAN DE JAARREKENING

AFDELING I. - ALGEMENE PRINCIPES

Art. 10. De bij artikel 7, tweede lid, van dit besluit bedoelde jaarrekening omvat de balans, de resultatenrekening en de toelichting. Deze documenten vormen één geheel.

Alle posten van de jaarrekening worden in duizenden Belgische franken uitgedrukt.

Art. 11. De jaarrekening moet een getrouw beeld geven van het vermogen, de financiële positie en het resultaat van de hogeschool en de VZW Sovo.

Zij moet duidelijk worden opgesteld en stelselmatig weergeven: enerzijds, de aard en het bedrag, op de dag waarop het boekjaar wordt afgesloten, van de bezittingen en rechten van de hogeschool en de VZW Sovo, van de schulden en verplichtingen evenals van de eigen middelen, en anderzijds, voor het op die dag afgesloten boekjaar, de aard en het bedrag van de kosten en de opbrengsten.

Art. 12. De jaarrekening wordt opgesteld overeenkomstig de bepalingen van dit besluit.

Wanneer de toepassing van de bepalingen van dit besluit niet volstaat om te voldoen aan het bepaalde in artikel 11, moeten aanvullende inlichtingen worden verstrekt in de toelichting.

Art. 13. Het rekeningenstelsel van de hogeschool en VZW Sovo moet zodanig worden opgevat of aangepast dat de balans en de resultatenrekening zonder toevoeging of weglating voortvloeien uit de balans van de desbetreffende rekeningen, opgemaakt na het in overeenstemming brengen bedoeld in artikel 7, tweede lid.

De beginbalans van een boekjaar moet, onverminderd de toepassing van artikel 18, tweede lid, overeenstemmen met de eindbalans van het voorafgaande boekjaar.

Art. 14. Compensatie tussen tegoeden en schulden, tussen rechten en verplichtingen en tussen kosten en opbrengsten is verboden, behalve in de gevallen voorzien door dit besluit.

AFDELING II. - STRUCTUUR VAN DE JAARREKENING

Art. 15. § 1. De balans, de resultatenrekening en de toelichting worden opgesteld overeenkomstig de schema's opgenomen in hoofdstuk I, afdelingen I, II en IV van de bijlage bij dit besluit.

De toelichting bevat de in hoofdstuk I, Afdeling III van de bijlage bij dit besluit bepaalde gegevens en staten.

De posten van de in het eerste lid bedoelde balans en resultatenrekening, alsmede de vermeldingen in de in deze paragraaf bedoelde toelichting, mogen worden weggelaten wanneer zij niet dienstig zijn voor het betrokken boekjaar; wanneer voor deze posten en vermeldingen het bedrag van het voorafgaande boekjaar moet worden vermeld, dan mogen ze slechts worden weggelaten wanneer ze ook voor dat boekjaar niet dienstig zijn.

§ 2. De inhoud van de posten in de jaarrekening wordt, waar nodig, nader bepaald in hoofdstuk II van de bijlage bij dit besluit.

Voor de toepassing van dit besluit zijn rubrieken de posten van de balans en de resultatenrekening aangeduid met een Romeins cijfer of een hoofdletter, en onderrubrieken de posten aangeduid met een Arabisch cijfer.

Art. 16. Kunnen actief- en passiefbestanddelen tot meer dan één rubriek of onderrubriek van de balans behoren, of opbrengsten dan wel kosten tot meer dan één rubriek of onderrubriek van de resultatenrekening, dan worden ze ingeschreven onder die post welke ten opzichte van de bepalingen van artikel 11 het meest is aangewezen.

Art. 17. De hogeschool en VZW Sovo mogen in de toelichting de rubrieken en onderrubrieken, die verplicht moeten worden vermeld, verder indelen.

Art. 18. De voorstelling van de jaarrekening moet identiek zijn van het ene jaar tot het andere.

Ze wordt echter gewijzigd wanneer onder meer ingevolge een belangrijke wijziging in de structuur van het vermogen, van de opbrengsten en van de kosten van de hogeschool en de VZW Sovo ze niet meer beantwoordt aan het voorschrift van artikel 11. Deze wijzigingen worden vermeld en verantwoord in de toelichting die behoort tot het boekjaar waarin ze werden ingevoerd.

AFDELING III. - BIJZONDERE BEPALINGEN M.B.T. DE JAARREKENING

Art. 19. De balans wordt opgesteld na toewijzing van het saldo van de resultatenrekening en van het overgedragen resultaat.

Bij elke rubriek en onderrubriek van de balans en van de resultatenrekening wordt het bedrag van de overeenkomstige post van het voorafgaande boekjaar vermeld.

Wanneer de bedragen van het boekjaar niet vergelijkbaar zijn met die van het voorafgaande boekjaar, mogen de bedragen van het voorafgaande boekjaar worden aangepast met het oog op hun vergelijkbaarheid; in dat geval worden deze aanpassingen, behalve indien zij onbelangrijk zijn, in de toelichting vermeld en onder verwijzing naar de betrokken rubrieken toegelicht. Worden de bedragen van het voorafgaande boekjaar niet aangepast, dan moet de toelichting de nodige gegevens bevatten om een vergelijking mogelijk te maken.

Art. 20. Onder afschrijvingen verstaat men de bedragen ten laste van de resultatenrekening genomen, met betrekking tot de oprichtingskosten en tot immateriële en materiële vaste activa waarvan de gebruiksduur beperkt is, teneinde hetzij het bedrag van deze oprichtingskosten en van de eventueel geherwaardeerde aanschaffingskosten van deze vaste activa te spreiden over hun waarschijnlijke nuttigheids- of gebruiksduur, hetzij deze kosten ten laste te nemen op het ogenblik waarop zij worden aangegaan.

Onder waardeverminderingen verstaat men correcties, andere dan die vermeld in het vorige lid, op de aanschaffingswaarde van de actiefbestanddelen, om rekening te houden met al dan niet als definitief aan te merken ontwaardingen bij het afsluiten van het boekjaar.

De gecumuleerde afschrijvingen en waardeverminderingen worden afgetrokken van de actiefposten waarop ze betrekking hebben.

Art. 21. De voorzieningen voor risico's en kosten beogen naar hun aard duidelijk omschreven verliezen of kosten te dekken, die op de balansdatum waarschijnlijk of zeker zijn, doch waarvan het bedrag niet vaststaat.

Voorzieningen mogen niet worden gebruikt voor waardecorrecties op activa.

Art. 22. In de toelichting worden per soort vermeld de rechten en verplichtingen die niet in de balans voorkomen en die het vermogen, de financiële positie of het resultaat van de hogeschool en VZW Sovo aanmerkelijk kunnen beïnvloeden.

Belangrijke rechten en verplichtingen, die niet kunnen worden gecijferd, worden op passende wijze vermeld in de toelichting.

HOOFDSTUK IV. - WAARDERINGSREGELS

AFDELING I. - ALGEMENE PRINCIPES

Art. 23. Elke hogeschool en VZW Sovo bepaalt de regels die, met nakoming van de bepalingen van dit hoofdstuk, doch rekening houdend met hun eigen kenmerken, gelden voor de waardering van de inventaris bedoeld in artikel 7, eerste lid en, onder meer, voor de vorming en de aanpassing van afschrijvingen, waardeverminderingen en voorzieningen voor risico's en kosten evenals voor de herwaarderingen.

Deze regels worden bepaald door het bestuursorgaan van de hogeschool en VZW Sovo en vastgelegd in het inventarisboek bedoeld in artikel 7, derde lid. Ze worden samengevat in de toelichting; overeenkomstig hetgeen is bepaald in artikel 11 moet deze samenvatting voldoende nauwkeurig zijn zodat inzicht wordt verkregen in de toegepaste waarderingmethoden.

Onverminderd de toepassing van artikel 46 wordt er bij de vaststelling en toepassing van de waarderingsregels van uitgegaan dat de hogeschool en VZW Sovo hun activiteiten zullen voortzetten.

Art. 24. Indien in uitzonderingsgevallen blijkt dat de toepassing van een in dit hoofdstuk bedoelde waarderingregel niet leidt tot nakoming van het bepaalde in artikel 11, moet daarvan worden afgeweken teneinde te voldoen aan de in artikel 11 bedoelde verplichting.

Dergelijke afwijking wordt in de toelichting vermeld en verantwoord.

De geraamde invloed ervan op het vermogen, de financiële positie en het resultaat van de hogeschool en VZW Sovo wordt vermeld in de toelichting bij de jaarrekening over het boekjaar waarin de afwijkende waarderingregel voor het eerst wordt toegepast.

Art. 25. De waarderingsregels bedoeld in artikel 23, eerste lid moeten van het ene boekjaar op het andere identiek blijven en stelselmatig worden toegepast.

Ze worden evenwel gewijzigd wanneer, onder meer uit hoofde van belangrijke veranderingen in de activiteiten van de hogeschool en VZW Sovo, in de structuur van het vermogen of in de economische dan wel technologische omstandigheden, de vroeger gevolgde waarderingsregels niet langer aan het voorschrift van artikel 11 beantwoorden.

Het tweede en het derde lid van artikel 24 zijn van toepassing op deze wijzigingen.

Art. 26. Elk bestanddeel van de balans wordt afzonderlijk geïdentificeerd.

De afschrijvingen, waardeverminderingen en herwaarderingen zijn specifiek voor de actiefbestanddelen waarop ze betrekking hebben. Voor actiefbestanddelen met volkomen identieke technische of juridische kenmerken mogen echter globale afschrijvingen, waardeverminderingen of herwaarderingen geaccepteerd worden.

De voorzieningen voor risico's en kosten worden geïndividualiseerd naar gelang van de risico's en kosten met dezelfde aard die ze moeten dekken.

Onder de risico's en kosten met dezelfde aard moeten de soorten van risico's en kosten worden verstaan die bij wijze van voorbeeld in artikel 27, vijfde lid zijn vermeld.

Art. 27. De waarderings-, de afschrijvings-, de waardeverminderingen en de voorzieningen voor risico's en kosten moeten voldoen aan de eisen van voorzichtigheid, oprechtheid en goede trouw.

De afschrijvingen, de waardeverminderingen en de voorzieningen voor risico's en kosten moeten stelselmatig worden gevormd volgens de door de hogeschool en VZW Sovo overeengekomen artikel 23 vastgelegde methoden. Ze mogen niet afhangen van het resultaat van het boekjaar.

Er moet rekening worden gehouden met alle voorzienbare risico's, mogelijke verliezen en ontwaardingen, ontstaan tijdens het boekjaar waarop de jaarrekening betrekking heeft of tijdens voorgaande boekjaren, zelfs indien deze risico's, verliezen of ontwaardingen slechts gekend zijn tussen de balansdatum en het ogenblik waarop de jaarrekening door het bestuursorgaan van de hogeschool en VZW Sovo wordt opgesteld. In de gevallen waarin, bij gebreke aan objectieve beoordelingscriteria, de waardering van de voorzienbare risico's, de mogelijke verliezen en de ontwaardingen onvermijdelijk aleatoir is, wordt hiervan melding gemaakt in de toelichting, wanneer de betrokken bedragen rekening houdend met de doelstelling van artikel 11 belangrijk zijn.

Er moet rekening worden gehouden met de kosten en de opbrengsten die betrekking hebben op het boekjaar of op voorgaande boekjaren, ongeacht de dag waarop deze kosten en opbrengsten worden betaald of geïnd, behalve indien de effectieve inruig van deze opbrengsten onzeker is. Ten laste van het boekjaar moeten inzonderheid worden geboekt: de bezoldigingen, uitkeringen en andere sociale voordelen die in de loop van een volgend boekjaar zullen worden betaald voor diensten die tijdens het boekjaar of tijdens vorige boekjaren zijn verricht. Wanneer de opbrengsten of de kosten in belangrijke mate worden beïnvloed door opbrengsten of kosten die aan een ander boekjaar moeten worden toegerekend, wordt daarvan melding gemaakt in de toelichting.

Voorzieningen moeten, onder meer, gevormd worden met het oog op:

1° de verplichtingen die op de hogeschool en VZW Sovo rusten inzake rust- en overlevingspensioenen, brugpensioenen, ziekteverloven, terbeschikkingstellingen en andere gelijkaardige verplichtingen;

2° de kosten van grote herstellings- of onderhoudswerken;

3° de verlies- of kostenrisico's die voortvloeien uit persoonlijke of zakelijke zekerheden, verstrekt tot waarborg van schulden of verbintenissen, uit verbintenissen tot aan- of verkoop van vaste activa, uit de uitvoering van gedane of ontvangen bestellingen, uit termijnposities of -overeenkomsten in deviezen, uit technische waarborgen verbonden aan reeds door de hogeschool verrichte verkopen of diensten, uit hangende geschillen.

De waardeverminderingen die in toepassing van de artikelen 38, § 3, 39, § 3, en 41, tweede, derde en vierde lid, werden toegepast, evenals de voorzieningen voor risico's en kosten, mogen niet worden gehandhaafd in die mate waarin ze op het einde van het boekjaar hoger zijn dan wat vereist is volgens een actuele beoordeling, conform de normen waarvan sprake in het eerste lid, van de minderwaarden, risico's en kosten waarvoor ze werden gevormd.

Art. 28. De meer- of minderwaarde die wordt vastgesteld bij de overdracht van een afschrijfbaar materieel vast actief met afsluiting door de cedent van een leasingovereenkomst die op datzelfde goed slaat, wordt opgenomen in de overlopende rekeningen en wordt elk jaar in resultaat genomen naar verhouding van de afschrijving van dit geleaste vast actief voor het betrokken boekjaar.

AFDELING II. - AANSCHAFFINGSWAARDE

Art. 29. Onverminderd de toepassing van de artikelen 24, 36, 37 en 44, wordt elk actiefbestanddeel gewaardeerd tegen aanschaffingswaarde en voor dat bedrag in de balans opgenomen, onder aftrek van de desbetreffende afschrijvingen en waardeverminderingen.

Onder aanschaffingswaarde wordt verstaan: hetzij de aanschaffingsprijs zoals bepaald in artikel 30, hetzij de vervaardigingsprijs zoals bepaald in artikel 31, hetzij de inbrengwaarde zoals bepaald in artikel 32.

Art. 30. De aanschaffingsprijs omvat, naast de aankoopprijs, de bijkomende kosten zoals niet-terugbetaalbare belastingen en vervoerkosten.

De aanschaffingsprijs van een door ruil verkregen actiefbestanddeel is de marktwaarde van het (de) in ruil hiervoor overgedragen actiefbestanddeel(-delen); is deze waarde moeilijk vast te stellen, dan is de aanschaffingsprijs de marktwaarde van het door ruil verkregen actiefbestanddeel. Deze waarden worden geschat op de datum van de ruil.

Art. 31. De vervaardigingsprijs omvat naast de aanschaffingskosten der grondstoffen, verbruiksgoederen en hulpstoffen, de productiekosten die rechtstreeks aan het individuele product of aan de productengroep toerekenbaar zijn evenals het evenredig deel van de productiekosten die slechts onrechtstreeks aan het individuele product of aan de productengroep toerekenbaar zijn, voor zover deze kosten op de normale productieperiode betrekking hebben. Het staat de hogeschool echter vrij deze onrechtstreekse productiekosten niet geheel of gedeeltelijk in de vervaardigingsprijs op te nemen; in geval van deze mogelijkheid gebruik wordt gemaakt, wordt zulks in de toelichting vermeld.

In de aanschaffingswaarde van immateriële en materiële vaste activa mag de rente op vreemd vermogen dat wordt gebruikt voor hun financiering worden opgenomen, doch slechts voor zover zij betrekking heeft op de periode welke de bedrijfsklarheid van deze vaste activa voorafgaat. Desgevallend wordt hiervan melding gemaakt in de waarderingsregels bij de toelichting.

Art. 32. De inbrengwaarde stemt overeen met de bedongen waarde van de inbreng.

In geval van bestemming voor of inbreng in een hogeschool of VZW Sovo moet onder inbrengwaarde worden verstaan de waarde van de goederen bij de inbreng of de bestemming. De inbrengwaarde mag niet hoger zijn dan de prijs die op het ogenblik van de inbreng of de bestemming voor de aankoop van de betrokken goederen op de markt zou moeten worden betaald.

In de waarderingsregels dient omstandig te worden toegelicht hoe de inbrengwaarde werd vastgesteld.

De belastingen en kosten met betrekking tot de inbreng zijn niet begrepen in de inbrengwaarde; indien zij niet volledig ten laste worden gebracht van de resultatenrekening van het boekjaar in de loop waarvan de inbreng is geschied, worden ze opgenomen in de rubriek "Oprichtingskosten".

AFDELING III. - BIJZONDERE REGELS

Art. 33. De oprichtingskosten worden slechts op het actief geboekt voor zover ze niet ten laste worden genomen gedurende het boekjaar waarin ze werden besteed.

Kosten die worden gemaakt in het kader van een herstructurering worden alleen dan onder de activa opgenomen, wanneer het gaat om welbepaalde kosten die verband houden met een ingrijpende wijziging in de structuur of de

organisatie van de hogeschool en die kosten ertoe strekken een gunstige en duurzame invloed te hebben op de resultaten van de hogeschool.

In de toelichting moet worden verantwoord dat aan deze voorwaarden is voldaan. De herstructureringskosten die het karakter hebben van werkingskosten of van uitzonderlijke kosten worden geactiveerd door ze op zichtbare wijze in mindering te brengen van het totaal bedrag respectievelijk van de werkingskosten en van de uitzonderlijke kosten.

Art. 34. Andere dan van derden verworven immateriële vaste activa worden slechts tegen vervaardigingsprijs op het actief geboekt voor zover die niet hoger is dan een voorzichtigte raming van de gebruikswaarde of van het toekomstig rendement voor de hogeschool van deze vaste activa.

Art. 35. § 1. De gebruiksrechten betreffende materiële vaste activa waarover de hogeschool of VZW Sovo beschikken op grond van leasing of gelijkaardige overeenkomsten worden onverminderd de toepassing van de bepalingen van de artikelen 20 en 38, § 2 onder de activa opgenomen voor het gedeelte van de volgens de overeenkomst te storten termijnen, dat strekt tot de wedersamenstelling van de kapitaalwaarde van het goed waarop de overeenkomst betrekking heeft.

De overeenkomstige verplichtingen aan de passiefzijde worden ieder jaar gewaardeerd ten belope van het gedeelte der in de volgende boekjaren te storten termijnen, dat strekt tot de wedersamenstelling van de kapitaalwaarde van het goed waarop de overeenkomst betrekking heeft.

§ 2. Wat de goederen betreft die worden verkregen tegen betaling van een lijfrente:

1° wordt onder aanschaffingswaarde verstaan het kapitaal dat op het ogenblik van de aanschaffing nodig is om de rente te betalen, in voorkomend geval verhoogd met het bedrag dat bij de aanschaffing werd betaald en met de kosten;

2° wordt een voorziening gevormd ten belope van het bedrag van het hiervoor genoemde kapitaal; deze voorziening wordt jaarlijks aangepast.

Art. 36. § 1. De grond- en hulpstoffen, het gereed product en de handelsgoederen worden gewaardeerd tegen aanschaffingswaarde of tegen de marktwaarde op balansdatum als die lager is.

De waardering tegen de lagere marktwaarde, met toepassing van het eerste lid, mag niet worden gehandhaafd indien achteraf de marktwaarde hoger is dan de lagere waarde waartegen de voorraad werd gewaardeerd.

§ 2. De goederen in bewerking en opdrachten in uitvoering worden, onverminderd de toepassing van artikel 41, eerste en derde lid, gewaardeerd tegen vervaardigingsprijs.

Art. 37. § 1. Vorderingen worden in de balans opgenomen voor hun nominale waarde, onverminderd de toepassing van paragrafen 2 en 3 van dit artikel en van artikel 41.

§ 2. Bij de boeking van een vordering in de balans voor haar nominale waarde worden in voorkomend geval in de overlopende rekeningen van het passief geboekt en pro rata temporis in resultaat genomen op grond van de samengestelde interesten:

1° de rente die op basis van de overeenkomst tussen partijen in de nominale waarde van de vordering begrepen is;

2° het verschil tussen de aanschaffingswaarde en de nominale waarde van de vordering;

3° het disconto op renteloze of abnormaal laag rentende vorderingen wanneer deze vorderingen:

a) terugbetaalbaar zijn na meer dan één jaar te rekenen vanaf het ogenblik waarop zij in het vermogen van de hogeschool of de VZW Sovo zijn opgenomen, en;

b) betrekking hebben hetzij op als opbrengst geboekte bedragen in de resultatenrekening, hetzij op de prijs van de overdracht van vaste activa of van een activiteitsbranche.

Het in sub 3° bedoelde disconto wordt berekend op basis van de voor dergelijke vorderingen geldende marktrente op het ogenblik waarop de vordering werd opgenomen in het vermogen van de hogeschool of de VZW Sovo.

Bij de vorderingen die in termijnen worden betaald of afbetaald en waarvan de rente of het lastenpercentage gedurende de gehele contractduur wordt toegepast op het oorspronkelijke bedrag van de financiering of van de lening, worden de respectieve bedragen van de gelopen rente en het lastenpercentage die in resultaat moeten worden genomen en van de niet gelopen rente en het lastenpercentage die moeten worden overgedragen naar een volgend boekjaar bepaald door toepassing van de reële rente op het bij het begin van elke periode uitstaande saldo; deze reële rente wordt berekend met inachtneming van de spreiding en de periodiciteit van de betalingen. Een andere methode mag slechts worden toegepast op voorwaarde dat zij, per boekjaar, een gelijkwaardig resultaat oplevert.

Het bedrag van de rente of het lastenpercentage mag niet worden gecompenseerd met de kosten en provisies in verband met deze verrichtingen.

§ 3. De vastrentende effecten worden gewaardeerd op grond van hun aanschaffingswaarde. Wanneer evenwel hun actuariële rendement berekend bij de aankoop, met inachtneming van hun terugbetalingswaarde op vervaldag verschilt van hun nominale rendement, wordt het verschil tussen de aanschaffingswaarde en de terugbetalingswaarde pro rata temporis voor de resterende looptijd van de effecten in resultaat genomen als bestanddeel van de rente-opbrengst van deze effecten en, naar gelang van het geval, toegevoegd aan of afgetrokken van de aanschaffingswaarde van de effecten.

De inresultaatneming van dit verschil geschiedt op geactualiseerde basis, uitgaande van het actuariële rendement bij aankoop.

Er bestaat echter de mogelijkheid om:

1° het verschil tussen de aanschaffingswaarde en de terugbetalingswaarde op lineaire basis pro rata temporis in resultaat te nemen;

2° de vastrentende effecten voor hun aanschaffingswaarde in de balans te behouden wanneer de weerslag van de inresultaatneming van het actuariële rendement van de effecten ten opzichte van de inresultaatneming van het iouter nominale rendement, te verwaarlozen zou zijn.

Het eerste en tweede lid zijn van toepassing op effecten met een rendement dat, volgens de uitgiftevoorwaarden, uitsluitend voorkomt uit het verschil tussen de uitgifteprijs en de terugbetalingswaarde.

§ 4. De paragrafen 1 tot 3 zijn van overeenkomstige toepassing op de schulden van overeenstemmende aard en looptijd.

Art. 38. § 1. Voor de oprichtingskosten worden passende afschrijvingen geboekt, per jaarlijkse tranches van ten minste twintig percent van de werkelijk uitgegeven bedragen.

§ 2. Voor materiële en immateriële vaste activa met een beperkte gebruiksduur wordt overgegaan tot lineaire afschrijvingen volgens een overeenkomstig artikel 23 opgesteld plan. De normaal gangbare lineaire percentages zijn de volgende:

Software :	33 %
Gebouwen :	3 %
Overige zakelijke rechten op onroerende goederen :	3 %
Onroerende goederen door bestemming :	5 %
Inrichting van de gebouwen :	3 %
Machines, installaties :	10 - 20 %
Meubilair en materieel :	10 %
Rollend materieel :	20 %
Informatica-materieel en - meubilair :	20 - 33 %

In geval van afwijking van deze percentages, om rekening te houden met een andere waarschijnlijke nuttigheids- of gebruiksduur, wordt dit verantwoord in de toelichting.

Afschrijving van intercalaire interesten vangt aan op de datum waarop de gebouwen waarop deze interesten betrekking hebben, bedrijfsklaar worden. De intercalaire interesten worden afgeschreven overeenkomstig het regime toepasbaar op de gebouwen.

De afschrijvingen voor de vaste activa in leasing worden gespreid over dezelfde duur als deze die toegepast wordt voor een overeenkomstig materieel vast activum in eigendom. De afschrijvingen voor de inrichting van gehuurde gebouwen worden gespreid over de tijdsduur van het huurcontract.

Voor de immateriële en materiële vaste activa wordt overgegaan tot aanvullende of uitzonderlijke afschrijvingen wanneer, ingevolge hun technische ontwaarding of wegens de wijziging van economische of technologische omstandigheden, hun boekhoudkundige waarde hoger is dan hun gebruikswaarde voor de hogeschool en VZW Sovo.

De afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa met beperkte gebruiksduur mogen slechts worden teruggenomen, wanneer blijkt dat het daarvoren toegepaste afschrijvingsplan wegens gewijzigde economische of technologische omstandigheden, een te snelle afschrijving tot gevolg heeft gehad.

De aanvullende of uitzonderlijke afschrijvingen die niet langer verantwoord blijken, moeten worden teruggenomen ten belope van het surplus ten opzichte van de overeenkomstig het eerste lid geplande afschrijvingen.

Wordt in uitzonderlijke gevallen de afschrijving van kosten voor onderzoek en ontwikkeling over meer dan vijf jaar gespreid, dan moet dit worden verantwoord in de toelichting.

§ 3. Voor materiële en immateriële vaste activa waarvan de gebruiksduur niet is beperkt, wordt slechts tot waardeverminderingen overgegaan ingeval van duurzame minderwaarde of ontwaarding.

Art. 39. § 1. De niet opgevraagde bedragen op deelnemingen en aandelen worden vermeld in de toelichting per onderrubriek waarin de nog vol te storten deelnemingen en aandelen zijn opgenomen.

§ 2. De aanschaffingswaarde van deelnemingen of aandelen ontvangen als vergoeding voor inbrengen die niet bestaan in contanten of die voortkomen uit de omzetting van vorderingen, stemt overeen met de conventionele waarde van de ingebrachte goederen en waarden of van de omgezette vorderingen. Als evenwel die conventionele waarde lager is dan de marktwaarde van de ingebrachte goederen en waarden of van de omgezette vorderingen, dan stemt de aanschaffingswaarde overeen met de hogere marktwaarde.

In afwijking van het eerste lid worden de deelnemingen en aandelen van een vennootschap die de hogeschool ontvangt bij fusie of splitsing als bedoeld in artikel 36bis, 36ter of 36quater van het koninklijk besluit van 8 oktober 1976 met betrekking tot de jaarrekening van de ondernemingen, in ruil voor de aandelen die zij in de overgenomen of gesplitste vennootschap bezat, bij die fusie of splitsing in haar boekhouding opgenomen tegen de waarde waarvoor de aandelen van de overgenomen of gesplitste vennootschap hierin op die datum stonden geboekt. Ingeval bij fusie of splitsing een opleg in geld is verkregen, wordt het bedrag hiervan afgetrokken van de boekwaarde - en bij voorrang van de aanschaffingswaarde - van de aandelen van de overgenomen of gesplitste vennootschap, in zover die opleg wordt onttrokken aan het kapitaal of de uitgiftepremie; in de overige gevallen wordt dat bedrag in resultaat genomen. Bij inbreng van een bedrijfsafdeling of een algemeenheid van goederen als bedoeld in artikel 36quinquies van het koninklijk besluit van 8 oktober 1976 met betrekking tot de jaarrekening van de ondernemingen, worden de als tegenprestatie ontvangen deelnemingen of aandelen bij de inbreng in de boekhouding van de inbrenger opgenomen tegen de nettowaarde waarvoor de ingebrachte goederen hierin op die datum voorkwamen.

§ 3. Voor de deelnemingen en de aandelen die in de rubriek "financiële vaste activa" zijn opgenomen wordt tot waardevermindering overgegaan ingeval van duurzame minderwaarde of ontwaarding, verantwoord door de toestand, de rendabiliteit of de vooruitzichten van de vennootschap waarin de deelnemingen of de aandelen worden aangehouden.

Op de vorderingen, inclusief de vastrentende effecten, die in de financiële vaste activa zijn opgenomen, worden waardeverminderingen toegepast, zo er voor het geheel of een gedeelte van de vordering onzekerheid bestaat over de betaling hiervan op de vervaldag.

§ 4. De bijkomende kosten met betrekking tot het aanschaffen van financiële vaste activa en van geldbeleggingen mogen ten laste worden genomen van de resultatenrekening van het boekjaar in de loop waarvan ze werden aangegaan.

Art. 40. Voor de buiten gebruik gestelde of niet meer duurzaam tot de activiteit van de hogeschool en VZW Sovo bijdragende materiële vaste activa, wordt in voorkomend geval tot een uitzonderlijke afschrijving overgegaan om rekening te houden met de waarschijnlijke realisatiewaarde ervan.

Art. 41. Ten aanzien van de goederen in bewerking en de opdrachten in uitvoering worden waardeverminderingen toegepast, indien de vervaardigingsprijs, vermeerderd met het geraamde bedrag van de nog te maken kosten, naar gelang het geval hoger is dan de netto-verkoopprijs op de datum van de jaarafsluiting of dan de in de overeenkomst bedongen prijs.

Op de activa behorende tot de posten VIII en IX worden waardeverminderingen toegepast wanneer de realisatiewaarde op de datum van de jaarafsluiting lager is dan de aanschaffingswaarde.

Er worden aanvullende waardeverminderingen geboekt op de activa bedoeld in artikel 36 en in het eerste en tweede lid van onderhavig artikel, om rekening te houden hetzij met de evolutie van hun realisatie- of marktwaarde, hetzij met de risico's inherent aan de aard van de betrokken producten en diensten of van de activiteiten.

Op de vorderingen opgenomen onder de posten V en VII worden waardeverminderingen toepast, zo er voor het geheel of een gedeelte van de vordering onzekerheid bestaat over de betaling hiervan op de vervaldag. Op deze vorderingen mogen eveneens waardeverminderingen worden toegepast wanneer hun realisatiewaarde op de datum van de jaarafsluiting lager is dan hun boekwaarde vastgesteld overeenkomstig artikel 37.

Art. 42. In afwijking van de artikelen 26, 29, 36 en 41 mogen het klein materieel evenals de grond- en hulpstoffen die bestendig worden hernieuwd en waarvan de aanschaffingswaarde te verwaarlozen is in verhouding tot het balans-totaal, op het actief worden opgenomen voor een vast bedrag indien de hoeveelheid, de waarde en de samenstelling ervan niet aanmerkelijk veranderen van het ene boekjaar tot het andere. In dit geval wordt de prijs voor de hernieuwing van deze bestanddelen opgenomen onder de werkingskosten.

Art. 43. De aanschaffingswaarde van activa met identieke technische of juridische kenmerken wordt bepaald hetzij door individualisering van de prijs van elk bestanddeel, hetzij volgens de methode van gemiddelde prijzen, volgens de methode "FIFO" (eerst in - eerst uit) of volgens de methode "LIFO" (laatst in - eerst uit).

Indien de methode wordt gewijzigd, mag de aanschaffingswaarde van de goederen die geacht worden eerst te zijn ingekomen, niet lager zijn dan de waarde waarvoor ze, voor toepassing van de desbetreffende waardeverminderingen, voorkwamen in de inventaris bij het afsluiten van het boekjaar tevoren.

Wanneer, inzonderheid bij toepassing van de LIFO-methode, de boekwaarde van de voorraden aanzienlijk verschilt van de waarde berekend op basis van de marktwaarde op balansdatum, moet het totale bedrag van dit verschil, per voorraadpost die in de balans voorkomt, in de toelichting worden vermeld.

Art. 44. De hogescholen en VZW Sovo mogen de materiële vaste activa, de deelnemingen en aandelen die onder de financiële vaste activa voorkomen of bepaalde soorten hiervoor genoemde vaste activa herwaarderen, wanneer de waarde van deze activa, bepaald in functie van hun nut voor de hogeschool of VZW Sovo op vaststaande en duurzame wijze uitstijgt boven hun boekwaarde. Wanneer de betrokken activa noodzakelijk zijn voor de voortzetting van de activiteiten van de hogeschool of VZW Sovo of van een afdeling daarvan mogen zij slechts worden geherwaardeerd in de mate waarin de aldus uitgedrukte meerwaarde wordt verantwoord door de resultaten van de hogeschool, VZW Sovo of een afdeling ervan.

De geherwaardeerde waarde die voor deze vaste activa in aanmerking wordt genomen, wordt verantwoord in de toelichting bij de jaarrekening waarin de herwaardering voor het eerst werd toegepast.

Heeft de herwaardering betrekking op materiële vaste activa met een beperkte gebruiksduur, dan wordt op basis van de geherwaardeerde waarde afgeschreven volgens een overeenkomstig artikel 23 opgemaakt plan dat ertoe strekt de toerekening van de geherwaardeerde waarde te spreiden over de vermoedelijke residuele gebruiksduur van de betrokken activa.

De geboekte meerwaarden worden rechtstreeks toegerekend aan rubriek III van het passief "Herwaarderingsmeerwaarden" en daar behouden zolang de goederen waarop zij betrekking hebben, niet werden gerealiseerd. Deze meerwaarden mogen nochtans bij latere minderwaarde worden afgeboekt tot het beloop van het nog niet afgeschreven gedeelte van de meerwaarde.

Art. 45. De methoden en grondslagen voor de omrekening van in vreemde valuta uitgedrukte bezittingen, schulden en verplichtingen, worden in de toelichting vermeld bij de in artikel 23 bedoelde waarderingsregels. Hetzelfde geldt voor de wijze waarop de wisselresultaten en de resultaten uit de omrekening van vreemde valuta in de jaarrekening worden verwerkt.

Art. 46. Indien de hogeschool en VZW Sovo besluiten hun activiteiten stop te zetten of indien, in tegenstelling met het bepaalde in artikel 23, derde lid, er niet meer kan van worden uitgegaan dat de hogeschool en VZW Sovo hun activiteiten zullen voortzetten, worden de waarderingsregels dienovereenkomstig aangepast en geldt in het bijzonder het volgende:

- 1° de oprichtingskosten moeten volledig worden afgeschreven;
- 2° voor de vaste en de vlottende activa moet zo nodig tot aanvullende afschrijvingen of waardeverminderingen worden overgegaan om de boekwaarde terug te brengen tot de vermoedelijke realisatiewaarde;
- 3° een voorziening moet worden gevormd voor de kosten die verbonden zijn aan de beëindiging van de werkzaamheden.

Ingeval een afdeling van de hogeschool wordt gesloten, zijn deze bepalingen van overeenkomstige toepassing op de activa, de passiva en de verplichtingen die betrekking hebben op die afdeling.

HOOFDSTUK V. - DE TOELICHTING

Art. 47. De toelichting dient te worden opgesteld overeenkomstig de bepalingen opgenomen in afdeling III van hoofdstuk I van de bijlage bij dit besluit.

Voor het opmaken van de toelichting dienen de standaardschema's opgenomen in afdeling IV van hoofdstuk I van de bijlage bij dit besluit te worden gebruikt.

HOOFDSTUK VI. - BEGINBALANS

Art. 48. Iedere hogeschool en VZW Sovo moeten een beginbalans opstellen overeenkomstig de bepalingen van dit besluit; ze wordt opgemaakt volgens het schema zoals bepaald voor de balans in hoofdstuk I, afdeling I van de bijlage bij dit besluit. Deze beginbalans geeft de toestand weer van de hogeschool of VZW Sovo bij het begin van het boekjaar 1996; het betreft de financiële situatie op 1 januari 1996.

Voor de waardering van de verschillende posten van de beginbalans kan de inbrengwaarde worden weerhouden, zoals nader omschreven in artikel 32 van dit besluit. In de waarderingsregels dient omstandig te worden toegelicht hoe de inbrengwaarde werd bepaald.

Elke hogeschool en VZW Sovo legt ten laatste op 31 mei 1996 hun beginbalans, na certificatie door de bedrijfs-revisor, voor aan de bevoegde commissaris van de Vlaamse regering.

HOOFDSTUK VII. - SLOT- EN OVERGANGSBEPALINGEN

Art. 49. De Vlaamse minister bevoegd voor het onderwijs kan de richtlijnen vaststellen met betrekking tot de toepassing van dit besluit.

Art. 50. De eerste jaarrekening met betrekking tot het boekjaar dat afsluit op 31 december 1996 dient wat betreft de resultatenrekening geen vergelijkende cijfers van het vorige boekjaar te bevatten.

Art. 51. Dit besluit treedt in werking op 1 januari 1996, behalve artikel 5 dat in werking treedt op 1 januari 1999.

De minister *(...)*, wegens bijzondere en uitzonderlijke omstandigheden, een hogeschool of VZW Sovo gedurende één jaar vrijstellen van de toepassing van de bepalingen van dit besluit.

Art. 52. De Vlaamse minister, bevoegd voor het onderwijs, is belast met de uitvoering van dit besluit.

Brussel, 15 november 1995.

De minister-president van de Vlaamse regering,

L. VAN DEN BRANDE

De Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken,

L. VAN DEN BOSSCHE

TRADUCTION

F. 96 - 516

[C - 35196]

15 NOVEMBRE 1995. — Arrêté du Gouvernement flamand relatif à la comptabilité, aux comptes annuels et au plan comptable pour les instituts supérieurs et les a.s.b.l. "structures sociales"

Le Gouvernement flamand,

Vu le décret du 13 juillet 1994 relatif aux instituts supérieurs en Communauté flamande, notamment les articles 214, 215, 233 et 234, tels que modifiés par le décret du 19 avril 1995 contenant diverses dispositions modificatives relatives à l'enseignement supérieur en Communauté flamande;

Vu le décret du 21 décembre 1994 relatif à l'enseignement-VI, notamment l'article 90;

Vu l'accord du Ministre flamand ayant le budget dans ses attributions, en date du 14 novembre 1995;

Vu l'avis du Conseil d'Etat;

Sur la proposition du Ministre flamand de l'Enseignement et de la Fonction publique;

Après en avoir délibéré,

Arrête :

CHAPITRE Ier. - CHAMP D'APPLICATION

Article 1er. Les dispositions du présent arrêté sont applicables :

1° aux instituts supérieurs auxquels les articles 233 et 234 du décret du 13 juillet 1994 relatif aux instituts supérieurs en Communauté flamande sont applicables et à leurs instituts pour la formation de lauréats dans les secteurs de la musique et des arts plastiques, tels que visés au titre VI, chapitre IV, du décret du 21 décembre 1994 relatif à l'enseignement-VI. Pour l'application du présent arrêté, ils sont dénommés "instituts supérieurs".

Sont concernés plus particulièrement :

a) pour les instituts supérieurs autonomes flamands : l'institut public ayant une personnalité juridique;

b) pour les instituts supérieurs libres subventionnés : l'association sans but lucratif;

c) pour les instituts supérieurs officiels subventionnés : le pouvoir organisateur provincial.

2° à l'a.s.b.l. créée par l'institut supérieur agréé pour la gestion de son infrastructure sociale;

3° à l'a.s.b.l. qui, créée par un accord de coopération entre les a.s.b.l. visées au 2°, intervient sur le niveau régional.

Pour l'application du présent arrêté, les a.s.b.l. "structures sociales" sont dénommées "A.s.b.l. Sovo" (vzw Sociale voorzieningen). Chacune des dispositions, y compris les annexes au présent arrêté, sont applicables aux instituts supérieurs ainsi qu'aux a.s.b.l. Sovo, même si mention explicite n'en est pas faite.

CHAPITRE II. - COMPTABILITE ET COMPTES ANNUELS

Art. 2. Tout institut supérieur et toute a.s.b.l. Sovo tiennent une comptabilité complète, séparée et clairement distincte à la nature et l'étendue de ses activités.

Cette comptabilité couvre l'ensemble des opérations, des propriétés, des créances, des dettes et des obligations de toute nature.

Art. 3. L'exercice commence le 1er janvier et prend fin le 31 décembre de chaque année civile.

Art. 4. Chaque comptabilité est tenue selon un système de livres et de comptes et conformément aux règles usuelles de la comptabilité en partie double.

Toutes les opérations sont inscrites sans retard, de manière fidèle et complète, et par ordre de dates, soit dans un livre journal unique soit dans un journal auxiliaire, unique ou subdivisé en journaux spécialisés. Elles sont méthodiquement inscrites ou transposées dans les comptes auxquels elles ont trait.

Les mouvements totaux enregistrés au cours de la période dans le journal auxiliaire unique ou dans les journaux auxiliaires spécialisés font, mensuellement au moins, l'objet d'une écriture récapitulative dans un livre central.

Cette écriture récapitulative visée à l'alinéa précédent comporte soit le total des écritures dans l'ensemble des journaux auxiliaires, divisés selon les comptes généraux concernés prévus au plan comptable de l'institut supérieur et l'a.s.b.l. Sovo, soit le total des écritures dans chacun des journaux auxiliaires, lorsque la technique comptable appliquée comporte l'inscription simultanée des données dans les journaux auxiliaires et dans les comptes concernés.

Les comptes sont tenus selon un plan comptable approprié à l'institut supérieur et l'a.s.b.l. Sovo, en tenant compte de la nature et de l'étendue des activités.

Le plan comptable de l'institut supérieur et de l'a.s.b.l. Sovo doit être présenté et numéroté conformément au plan comptable minimum, figurant au chapitre III de l'annexe au présent arrêté. Ce plan comptable est tenu en permanence à la disposition de ceux qui sont éventuellement intéressés.

Les comptes prévus au plan comptable minimum qui sont sans objet pour un institut supérieur ou une a.s.b.l. Sovo, ne doivent pas être repris dans leur plan comptable.

Art. 5. Les charges et les produits des instituts supérieurs et a.s.b.l. Sovo sont inscrits, d'une part sur la base de leur nature, d'autre part d'une façon analytique, sur la base des centres de frais auxquels ils ont trait.

Le plan comptable analytique doit être adapté à la nature et à l'étendue des activités des instituts supérieurs et a.s.b.l. Sovo.

Art. 6. Chaque écriture s'appuie sur une pièce justificative datée et porte un indice de référence à celle-ci.

Les ventes et les prestations au détail pour lesquelles l'établissement d'une facture n'est pas requis, peuvent faire l'objet d'inscriptions journalières globales.

Les pièces justificatives sont classées méthodiquement et doivent être conservées, en original ou en copie, pendant une période de dix ans. Les pièces qui ne font pas preuve à l'égard de tiers, sont conservées pendant trois ans.

Art. 7. Tout institut supérieur et a.s.b.l. Sovo procède avec bonne foi et prudence, à la fin de chaque semestre, aux opérations de relevé, de vérification, d'examen et d'évaluation nécessaires pour établir un inventaire des avoirs, créances, dettes et obligations de toute nature relatifs aux activités ainsi qu'aux moyens propres. Cet inventaire est dressé conformément au plan comptable de l'institut supérieur et a.s.b.l. Sovo.

A la fin de chaque exercice, les comptes sont, après mise en concordance avec les données de l'inventaire, synthétisés et décrits dans un état, constituant les comptes annuels. Pour la clôture semestrielle, il suffit d'établir un bilan et un compte de résultats selon le schéma des comptes annuels, figurant au chapitre Ier, section I et II de l'annexe au présent arrêté.

Les comptes annuels et les pièces de l'inventaire sur lesquelles ils s'appuient, sont transcrits dans un livre d'inventaire; les pièces dont le volume rend la transcription difficile, sont résumées dans ce livre auquel elles sont annexées.

Art. 8. § 1er. Les livres sont cotés par feuille; ils forment, par catégorie, une série continue; ils portent la mention de leur catégorie, leur fonction, leur place dans la série et le nom de l'institut supérieur et de l'a.s.b.l. Sovo.

§ 2. Les livres sont tenus de manière que la continuité matérielle, ainsi que la régularité et l'invariabilité des écritures soient garanties.

§ 3. Le livre journal unique et le livre central prévus à l'article 4, ainsi que le livre d'inventaire, prévu à l'article 7, troisième alinéa, sont visés et paraphés, avant leur utilisation dans la forme ordinaire et sans frais par un réviseur d'entreprise chargé du contrôle de la comptabilité et des comptes annuels de l'institut. Si ces livres n'ont pas la forme de registres reliés ou brochés, chacune des feuilles doit, après que la cote, le nom de l'institut supérieur et de l'a.s.b.l. Sovo et la catégorie du livre y ont été préalablement indiqués, être paraphée par le réviseur d'entreprise.

Dans ce cas, le visa est apposé sur la première feuille. Les feuilles mobiles sont enliassées après usage.

§ 4. Si le livre journal unique ou les livres auxiliaires spécialisés sont visés, et le cas échéant, paraphés selon les dispositions du paragraphe 3, les mouvements totaux enregistrés dans ce livre auxiliaire ou ces livres auxiliaires ne doivent pas être transcrits dans un livre central, tel que fixé par l'article 4, alinéas 3 et 4.

§ 5. Le journal auxiliaire unique et les journaux auxiliaires spécialisés prévus à l'article 4 peuvent être tenus sous forme de registre, de feuilles mobiles ou sur tout autre support approprié. Si ce support n'assure pas l'inaltérabilité des données enregistrées, celles-ci doivent être constatées par un document écrit directement intelligible.

§ 6. Du livre journal unique, du livre central mentionnés à l'article 4, ainsi que le livre d'inventaire mentionné à l'article 7, c'est l'original qui doit être conservé. Des autres livres, l'original ou une copie doit être conservé.

Art. 9. § 1er. Les livres sont tenus par ordre de dates, sans blancs ni lacunes. En cas de rectification, l'écriture originale doit rester lisible.

§ 2. L'institut supérieur et l'a.s.b.l. Sovo doivent conserver leurs livres pendant dix ans, à compter du 1er janvier de l'année suivant la clôture.

CHAPITRE III. - FORME ET CONTENU DES COMPTES ANNUELS

SECTION Ire - PRINCIPES GENERAUX

Art. 10. Les comptes annuels prévus à l'article 7, deuxième alinéa, du présent arrêté, comportent le bilan, le compte de résultats et l'annexe. Ces documents forment un ensemble.

Tous les postes des comptes annuels sont exprimés en francs belges.

Art. 11. Les comptes annuels doivent donner un image fidèle du patrimoine, de la situation financière et des résultats de l'institut supérieur et de l'a.s.b.l. Sovo.

Ils doivent être établis avec clarté et rendre méthodiquement : d'une part, la nature et le montant, au jour de la clôture de l'exercice, des avoirs et droits de l'institut supérieur et de l'a.s.b.l. Sovo, des dettes et des obligations ainsi que des moyens propres, et d'autre part, pour l'exercice clôturé à ce jour, la nature et le montant des charges et des produits.

Art. 12. Les comptes annuels sont établis conformément aux dispositions du présent arrêté.

Lorsque l'application des dispositions du présent arrêté ne suffit pas pour satisfaire aux dispositions de l'article 11, des informations complémentaires doivent être fournies dans l'annexe justificative.

Art. 13. Le plan comptable de l'institut supérieur et de l'a.s.b.l. Sovo doit être conçu ou adapté de manière que le bilan et les comptes de résultats résultent sans additions ou omissions du bilan des comptes y afférents, dressés après leur mise en concordance telle que visée à l'article 7, deuxième alinéa.

Le bilan initial de l'exercice doit, sans préjudice à l'application de l'article 18, deuxième alinéa, correspondre au bilan final de l'exercice précédent.

Art. 14. Une compensation entre les créances et les dettes, entre les droits et obligations et entre les charges et les produits est interdite, sauf aux cas prévus par le présent arrêté.

SECTION II. - STRUCTURE DES COMPTES ANNUELS

Art. 15. § 1er. Le bilan, le compte de résultats et l'annexe justificative sont établis conformément aux schémas repris au chapitre Ier, sections Ire, II et IV de l'annexe au présent arrêté.

L'annexe justificative comprend les données et les états fixés au chapitre Ier, section III de l'annexe au présent arrêté.

Les postes du bilan et du compte de résultats visés au premier alinéa; ainsi que les mentions dans l'annexe visée au présent paragraphe, peuvent être omis s'ils sont sans objet pour l'exercice concerné; lorsque pour ces postes et mentions, le montant de l'exercice précédent doit être indiqué, ils ne peuvent être omis que s'ils sont également sans objet pour cet exercice.

§ 2. Si nécessaire, le contenu des postes des comptes annuels, est spécifié dans le chapitre II de l'annexe au présent arrêté.

Pour l'application du présent arrêté, il faut entendre par rubriques, les postes du bilan et du compte de résultats qui sont indiqués par un chiffre romain ou une lettre majuscule, et par sous-rubriques les postes indiqués par un chiffre arabe.

Art. 16. Si les éléments de l'actif et du passif appartiennent à plus d'une rubrique ou sous-rubrique du bilan, ou les produits ou les charges à plus d'une rubrique ou sous-rubrique du compte des résultats, ils sont inscrits au poste le plus approprié par rapport aux dispositions de l'article 11.

Art. 17. L'institut supérieur et l'a.s.b.l. Sovo peuvent subdiviser dans l'annexe justificative les rubriques et sous-rubriques, qui doivent obligatoirement être mentionnées.

Art. 18. La présentation des comptes annuels doit être identique d'un exercice à l'autre.

Elle est pourtant modifiée lorsque, par suite d'une modification importante dans la structure du patrimoine, des produits et des charges de l'institut supérieur et de l'a.s.b.l. Sovo, elle ne satisfait plus à la disposition de l'article 11. Ces modifications sont mentionnées et justifiées dans l'annexe justificative qui appartient à l'exercice pendant lequel elles ont été introduites.

SECTION III. - DISPOSITIONS PARTICULIERES RELATIVES AUX COMPTES ANNUELS

Art. 19. Le bilan est dressé après affectation du solde des comptes de résultats et du résultat reporté.

A chaque rubrique et sous-rubrique du bilan et du compte de résultats, le montant du poste correspondant de l'exercice précédent est mentionné.

Lorsque les montants de l'exercice ne sont pas comparables à ceux de l'exercice précédent, les montants de l'exercice précédent peuvent être redressés en vue de les rendre comparables; en ce cas, ces redressements, sauf s'ils ne sont pas importants, doivent être mentionnés et commentés, avec renvoi aux rubriques concernées, dans l'annexe justificative. Au cas où les montants de l'exercice précédent ne sont pas redressés, l'annexe doit comprendre les données nécessaires pour permettre une comparaison.

Art. 20. Par amortissements, il faut entendre les montants pris à charge sur le compte de résultats, relatifs aux frais d'établissement et aux immobilisations incorporelles et corporelles dont la durée d'utilisation est limitée, dans le but ou bien de ventiler le montant de ces frais d'établissement et des frais d'acquisition éventuellement réévalués de ces actifs immobilisés sur leur durée d'utilité ou d'utilisation probable, ou bien de prendre à charge ces frais au moment qu'ils sont engagés.

Par réductions de valeur, il faut entendre des corrections, autre que celles prévues à l'alinéa précédent, de la valeur d'acquisition des éléments de l'actif, afin de tenir compte de dépréciations définitives ou non à la clôture de l'exercice.

Les amortissements et les réductions de valeur cumulés sont déduits des postes de l'actif auxquels ils ont trait.

Art. 21. Les provisions pour risques et charges visent de par leur nature à couvrir des pertes et des charges nettement circonscrites qui, à la date de la clôture du bilan, sont probables ou certaines, mais indéterminées quant à leur montant.

Des provisions ne peuvent pas être utilisées pour corriger la valeur d'éléments portés à l'actif.

Art. 22. Sont mentionnés par catégorie dans l'annexe justificative, les droits et engagements qui ne figurent pas au bilan et qui sont susceptibles d'avoir une influence importante sur le patrimoine, la situation financière ou le résultat de l'institut supérieur et de l'a.s.b.l. Sovo.

Des droits et engagements importants qui ne sont pas susceptibles d'être quantifiés, font l'objet de mentions appropriées dans l'annexe justificative.

CHAPITRE IV - REGLES D'EVALUATION

SECTION Ire - PRINCIPES GENERAUX

Art. 23. Chaque institut supérieur et a.s.b.l. Sovo détermine les règles qui, dans le respect des dispositions du présent chapitre, mais compte tenu de leur propres caractéristiques, sont applicables à l'évaluation de l'inventaire prévu à l'article 7, premier alinéa, et notamment, à la constitution et l'ajustement d'amortissements, de réductions de valeur et de provisions pour risques et charges ainsi qu'aux réévaluations.

Ces règles sont arrêtées par l'organe de direction de l'institut supérieur et l'a.s.b.l. Sovo et actées dans le livre d'inventaire visé à l'article 7, troisième alinéa.

Elles sont résumées dans l'annexe justificative; conformément aux dispositions de l'article 11, ce résumé doit être suffisamment précis pour permettre d'apprécier les méthodes d'évaluation appliquées.

Sans préjudice de l'application de l'article 46, ces règles d'évaluation sont établies et appliquées dans une perspective de continuité des activités de l'institut supérieur et de l'a.s.b.l. Sovo.

Art. 24. Dans des cas exceptionnels où l'application des règles d'évaluation prévues au présent chapitre ne conduirait pas au respect des dispositions de l'article 11, il y a lieu d'y déroger afin de satisfaire à l'obligation visée à l'article 11.

Une telle dérogation est mentionnée et justifiée dans l'annexe justificative.

L'influence estimée de cette dérogation sur le patrimoine, la situation financière et le résultat de l'institut supérieur et de l'a.s.b.l. Sovo est indiquée dans l'annexe justificative relative aux comptes annuels de l'exercice au cours duquel cette dérogation est introduite pour la première fois.

Art. 25. Les règles d'évaluation visées à l'article 23, premier alinéa doivent être identiques d'un exercice à l'autre et appliquées systématiquement.

Toutefois, elles sont adaptées au cas où, notamment du chef de modifications importantes dans les activités de l'institut supérieur et de l'a.s.b.l. Sovo, dans la structure du patrimoine ou dans la situation économique ou technologique, les règles d'évaluation antérieurement suivies ne répondent plus au prescrit de l'article 11.

Le deuxième et troisième alinéas de l'article 24 s'appliquent à ces adaptations.

Art. 26. Chaque élément du bilan est évalué séparément.

Les amortissements, réductions de valeur et réévaluations sont spécifiques aux éléments de l'actif afférents. Les éléments de l'actif dont les caractéristiques techniques ou juridiques sont entièrement identiques, peuvent faire globalement l'objet d'amortissements, réductions de valeur ou réévaluations globaux.

Les provisions pour risques et charges sont individualisées en fonction des risques et charges de même nature qu'elles doivent couvrir. Par risques et charges de même nature, il faut entendre les catégories de risques et de charges qui sont mentionnées à titre exemplatif à l'article 27, cinquième alinéa.

Art. 27. Les évaluations, les amortissements, les réductions de valeur et les provisions pour risques et charges doivent satisfaire aux critères de prudence, de sincérité et de bonne foi.

Les amortissements, les réductions de valeur et les provisions pour risques et charges doivent être constitués systématiquement selon les méthodes arrêtées par l'institut supérieur et l'a.s.b.l. Sovo conformément à l'article 23. Ils ne peuvent pas dépendre du résultat de l'exercice.

Il faut tenir compte de tous les risques prévisibles, les pertes et dépréciations éventuelles, qui se produisent au cours de l'exercice auquel les comptes annuels se rapportent ou au cours d'exercices antérieurs, même si ces risques, pertes ou dépréciations ne sont connus qu'entre la date de clôture du bilan et le moment auquel les comptes annuels sont établis par l'organe de direction de l'institut supérieur et l'a.s.b.l. Sovo. Dans les cas où, à défaut de critères objectifs d'évaluation, l'évaluation des risques prévisibles, des pertes éventuelles et des dépréciations est inévitablement aléatoire, mention en est faite à l'annexe justificative, si les montants concernés sont importants compte tenu de l'objectif visé à l'article 11.

Il faut tenir compte des charges et produits afférents à l'exercice ou aux exercices antérieurs, quelle que soit la date de paiement ou d'encaissement de ces charges et produits, sauf si l'encaissement effectif de ces produits est incertain. A charge de l'exercice, doivent être actés notamment : les rémunérations, les allocations et les autres avantages sociaux qui seront payés, au cours de l'exercice suivant, pour des prestations effectuées pendant l'exercice ou les exercices antérieurs.

Au cas où les produits ou les charges sont influencés de façon importante par les produits ou les charges imputables à un autre exercice, mention en est faite dans l'annexe justificative.

Des provisions doivent être constituées en vue de couvrir notamment :

1° les engagements incombant à l'institut supérieur et l'a.s.b.l. Sovo en matière des pensions de retraite et de survie, des prépensions, des congés de maladie, des mises à la disposition et d'autres engagements similaires;

2° les charges de grosses réparations ou de gros entretien;

3° les risques de pertes ou de charges découlant de prises sûreté personnelles ou réelles constituées en garantie de dettes ou d'engagements, d'engagements relatifs à l'acquisition ou à la cession d'immobilisations, de l'exécution de commandes passées ou reçues, de positions ou de marchés à terme en devises, de garanties techniques attachées aux ventes ou prestations déjà effectuées par l'institut supérieur, de litiges en cours.

Les réductions de valeur actées en application des articles 38 § 3, 39, § 3, et 41, alinéas 2, 3, 4, ainsi que les provisions pour risques et charges ne peuvent pas être maintenues dans la mesure où elles excèdent en fin d'exercice une appréciation actuelle, conformément aux critères prévus à l'alinéa 1er, des dépréciations, des risques et charges pour lesquels elles ont été constituées.

Art. 28. La plus-value ou la moins-value fixée lors du transfert d'immobilisations corporelles amortissables après conclusion par le cédant d'un contrat de location-financement afférent au même bien, est portée sur les comptes de régularisation et est imputée chaque année au résultat en proportion de l'amortissement de cette immobilisation en leasing pour l'exercice concerné.

SECTION II - VALEUR D'ACQUISITION

Art. 29. Sans préjudice de l'application des articles 24, 36, 37 et 44, chaque élément de l'actif est évalué à son prix d'acquisition et est porté au bilan pour ce montant, déduction faite des amortissements et réductions de valeur y afférents.

Par valeur d'acquisition, il faut entendre : soit le prix d'acquisition tel que fixé à l'article 30, soit le coût de revient tel que fixé à l'article 31, soit la valeur d'apport telle que fixée à l'article 32.

Art. 30. Le prix d'acquisition comprend, outre le prix d'achat, les frais accessoires tels que les impôts non récupérables et les frais de transport.

Le prix d'acquisition d'un élément de l'actif obtenu par échange est la valeur de marché de l'(des) élément(s) de l'actif transféré(s) en échange; si cette valeur est difficile à déterminer, le prix d'acquisition est la valeur de marché de l'élément de l'actif obtenu par échange. Ces valeurs sont estimées à la date de l'échange.

Art. 31. Le coût de revient comprend outre les frais d'acquisition des matières premières, des matières consommables et des matières auxiliaires, les coûts de production directement imputables au produit individuel ou au groupe de produits ainsi que la quote-part des coûts de production qui ne sont qu'indirectement imputables au produit individuel ou au groupe de produits, pour autant que ces coûts aient trait à la période normale de production. L'institut supérieur a toutefois la faculté de ne pas inclure dans le coût de revient tout ou partie de ces frais indirects de production; en cas d'utilisation de cette faculté, mention en est faite dans l'annexe justificative.

Dans la valeur d'acquisition des immobilisations corporelles ou incorporelles, les charges financières afférentes aux capitaux empruntés utilisés pour leur financement sont incluses pour autant qu'elles ont trait à la période précédant la mise en état d'exploitation effective de ces immobilisations. Le cas échéant, mention en est faite dans les règles d'évaluation de l'annexe justificative.

Art. 32. La valeur d'apport correspond à la valeur conventionnelle des apports.

En cas d'affectation ou d'apport à un institut supérieur ou une a.s.b.l. Sovo, il faut entendre par valeur d'apport la valeur des biens lors de leur apport ou affectation. La valeur d'apport ne peut pas excéder le prix de marché qui, au moment de l'apport ou de l'affectation, devrait être payé pour les biens en cause.

Dans les règles d'évaluation, il faut définir de façon circonstanciée comment la valeur d'apport est fixée.

Les impôts et les coûts afférents à l'apport ne sont pas compris dans la valeur d'apport; si ceux-ci ne sont pas entièrement pris en charge par le compte de résultats de l'exercice au cours duquel l'apport est effectué, ils sont portés sous la rubrique "Frais d'établissement".

SECTION III. - REGLES PARTICULIERES

Art. 33. Les frais d'établissement ne sont portés à l'actif que pour autant qu'ils ne soient pris en charge pendant l'exercice au cours duquel ils sont affectés.

Les charges engagées dans le cadre d'une restructuration ne sont portées à l'actif que pour autant qu'il s'agisse de dépenses nettement circonscrites, afférentes à une modification importante de la structure ou de l'organisation de l'institut supérieur et que ces dépenses soient destinées à avoir une influence favorable et durable sur les résultats de l'institut supérieur.

La réalisation de ces conditions doit être justifiée dans l'annexe. Les frais de restructuration qui sont des frais de fonctionnement ou des frais exceptionnels par leur nature, sont transférés à l'actif par déduction explicite respectivement du montant total des frais de fonctionnement et des frais exceptionnels.

Art. 34. Les immobilisations incorporelles autres que celles acquises de tiers ne sont inscrites à l'actif pour leur coût de revient que dans la mesure où celui-ci ne dépasse pas une estimation prudente de la valeur d'utilisation ou du rendement ultérieur de ces immobilisations pour l'institut supérieur.

Art. 35. § 1er. Les droits d'usage sur les immobilisations corporelles dont l'institut supérieur ou l'a.s.b.l. Sovo disposent sur la base de contrats de location-financement ou de contrats similaires sont, sans préjudice des dispositions des articles 20 et 38, § 2, inscrits à l'actif à concurrence de la partie des versements échelonnés prévus au contrat, représentant la reconstitution en capital de la valeur du bien, objet du contrat.

Les engagements corrélatifs portés au passif sont évalués chaque année à concurrence de la partie des versements échelonnés à effectuer au cours des exercices ultérieurs, représentant la reconstitution en capital de la valeur du bien, objet du contrat.

§ 2. En ce qui concerne les biens acquis contre paiement d'une rente viagère :

1° la valeur d'acquisition s'entend comme étant le capital nécessaire, au moment de l'acquisition, pour payer la rente, majorée, le cas échéant, du montant payé à l'acquisition et des frais;

2° une provision est constituée à concurrence du montant du capital précité; cette provision est ajustée annuellement.

Art. 36. § 1er. Les matières premières et substances accessoires, les produits finis et les marchandises sont évalués à leur valeur d'acquisition ou à la valeur de marché à la date de clôture de l'exercice, si celle-ci est inférieure.

L'estimation à une valeur de marché inférieure, en application du premier alinéa, ne peut pas être maintenue si par la suite la valeur de marché dépasse la valeur inférieure à laquelle le stock a été estimée.

§ 2. Les en-cours de production et les commandes en exécution sont, sans préjudice à l'application de l'article 41, premier et troisième alinéas, évalués à leur coût de revient.

Art. 37. § 1er. Les créances sont inscrites au bilan pour leur valeur nominale, sans préjudice à l'application des paragraphes 2 et 3 du présent article et de l'article 41.

§ 2. L'inscription au bilan d'une créance à sa valeur nominale, s'accompagne, le cas échéant, de l'inscription aux comptes de régularisation du passif et de la prise en résultats pro rata temporis sur la base d'intérêts composés :

1° des intérêts inclus conventionnellement dans la valeur nominale de la créance;

2° de la différence entre la valeur d'acquisition et la valeur nominale de la créance;

3° de l'escompte des créances ne produisant aucun intérêt ou étant assorties d'un taux d'intérêt anormalement faible si ces créances :

a) sont remboursables après plus d'un an à compter du moment auquel elles sont inscrites au patrimoine de l'institut supérieur ou de l'a.s.b.l. Sovo, et;

b) ont trait ou bien aux montants actés sur le compte de résultats en tant que produits, ou bien au prix du transfert des immobilisations ou d'une branche d'activité.

L'escompte visé au point 3° est calculé sur la base du taux du marché applicable à de telles créances au moment de leur inscription au patrimoine de l'institut supérieur ou de l'a.s.b.l. Sovo.

Pour les créances payables ou remboursables par versements échelonnés, dont le taux d'intérêt ou des charges est appliqué pendant toute la durée du contrat au montant initial du financement ou du prêt, les montants respectifs des intérêts et des charges courus à prendre en résultats et des intérêts et charges non courus à reporter à un exercice ultérieur sont déterminés par application du taux réel au solde restant dû en début de chaque période; ce taux réel est calculé compte tenu de l'échelonnement et de la périodicité des versements. Une autre méthode ne peut être appliquée que pour autant que celle-ci donne, par exercice, un résultat équivalent.

Les montants des intérêts ou des charges ne peuvent pas être compensés par les frais ou les provisions relatifs à ces opérations.

§ 3. Les titres à revenu fixe sont évalués sur la base de leur valeur d'acquisition. Lorsque leur taux d'intérêt actuariel calculé à l'acquisition, compte tenu de leur valeur de remboursement à leur échéance, diffère de leur rendement nominal, la différence entre la valeur d'acquisition et la valeur de remboursement est prise en résultats pro rata temporis pour le reste de l'échéance des titres comme quote-part des intérêts de ces titres et, selon le cas, ajoutée à ou déduite de la valeur d'acquisition des titres.

La prise en résultats de cette différence se fait sur une base actualisée, partant du rendement actuariel à l'acquisition.

Toutefois, il y a possibilité :

1° de prendre en résultats sur une base linéaire et pro rata temporis la différence entre la valeur d'acquisition et la valeur de remboursement;

2° de maintenir les titres à revenu fixe pour leur valeur d'acquisition dans le bilan lorsque l'influence de la prise en résultats du rendement actuariel des titres serait négligeable par rapport à la prise en résultats du rendement purement nominal.

Les premier et deuxième alinéas sont applicables aux titres ayant un rendement qui, selon les conditions de leur émission, résulte uniquement de la différence entre le prix d'émission et la valeur de remboursement.

§ 4. Les paragraphes 1 à 3 sont d'une application conforme aux dettes de nature et d'échéance concordantes.

Art. 38. § 1er. Les frais d'établissement font l'objet d'amortissements appropriés par tranches annuelles de 20% au moins des montants réellement dépensés.

§ 2. Les immobilisations corporelles et incorporelles dont l'utilisation est limitée dans le temps font l'objet d'amortissements linéaires selon un plan établi conformément à l'article 23. Les pourcentages linéaires normaux sont les suivants :

- logiciel :	33 %
- bâtiments :	3 %
- autres droits réels sur immeubles :	3 %
- biens immeubles par destination :	5 %
- aménagement des bâtiments :	3 %
- machines, installations :	10 - 20 %
- mobilier et matériel :	10 %
- matériel roulant :	20 %
- matériel et mobilier informatique :	20 - 33 %

En cas de dérogation à ces pourcentages, afin de tenir compte d'une autre durée d'utilité ou d'utilisation probable, cette dérogation est justifiée dans l'annexe.

L'amortissement des intérêts intercalaires prend cours à la date de mise en état d'exploitation des bâtiments auxquels ces intérêts ont trait. Les intérêts intercalaires sont amortis conformément au régime applicable aux bâtiments.

Les amortissements pour les immobilisations en location-financement sont ventilés sur la même durée que celle appliquée à une immobilisation corporelle en propriété. Les amortissements pour l'aménagement de bâtiments loués sont répartis sur la durée du bail.

Les immobilisations corporelles et incorporelles font l'objet d'amortissements complémentaires ou exceptionnels lorsque, en raison de leur altération technique ou de la modification des circonstances économiques ou technologiques, leur valeur comptable est supérieure à leur valeur d'utilisation pour l'institut supérieur et l'a.s.b.l. Sovo.

Les amortissements des immobilisations incorporelles et corporelles dont l'utilisation est limitée dans le temps, ne peuvent être repris que, s'il apparaît qu'en raison de modifications de circonstances économiques ou technologiques le plan d'amortissement antérieurement appliqué a donné lieu à un amortissement trop rapide.

Des amortissements complémentaires et exceptionnels qui ne sont plus justifiables, sont repris à concurrence de l'excédent par rapport aux amortissements projetés conformément au premier alinéa.

Si, dans des cas exceptionnels, l'amortissement des coûts de recherche et de développement est ventilé sur plus de cinq ans, ceci doit être justifié dans l'annexe.

§ 3. Les immobilisations corporelles et incorporelles dont l'utilisation n'est pas limitée dans le temps ne font l'objet de réductions de valeur qu'en cas de moins-value ou de dépréciation durables.

Art. 39. § 1er. Les montants non appelés sur participations et actions sont mentionnés dans les sous-rubriques de l'annexe dans lesquelles sont reprises les participations et actions restant à libérer.

§ 2. La valeur d'acquisition des participations ou actions reçues en tant qu'indemnité pour des apports qui n'existent pas en espèces ou qui résultent de la conversion de créances, correspond à la valeur conventionnelle des biens et valeurs apportés ou des créances conversées. Si, toutefois, cette valeur conventionnelle est inférieure à la valeur de marché des biens et valeurs apportés ou des créances conversées, la valeur d'acquisition correspond à la valeur de marché supérieure.

Par dérogation au premier alinéa, les participations et actions d'une société que l'institut supérieur reçoit lors d'une fusion ou d'une scission telle que visée à l'article 36bis, 36ter ou 36quater de l'arrêté royal du 8 octobre 1976 relatif aux comptes annuels des entreprises, en échange des actions qu'elle possédait dans la société reprise ou scindée, sont inscrites à sa comptabilité lors de cette fusion ou scission à la valeur pour laquelle les actions de la société fusionnée ou scindée y étaient inscrites à cette date. Au cas où, lors d'une fusion ou scission, une soulte est obtenue, le montant de celle-ci est déduit de la valeur comptable - et par priorité de la valeur d'acquisition - des actions de la société reprise ou scindée, pour autant que cette soulte soit prélevée sur le capital ou la prime d'émission; dans les autres cas ce montant est pris en résultats. Lors de l'apport d'une branche d'activité ou d'une universalité de biens telles que visées à l'article 36quinquies de l'arrêté royal du 8 octobre 1976 relatif aux comptes annuels des entreprises, les participations et les actions reçues en contrepartie sont actées lors de l'inscription dans la comptabilité de la société apportant la branche ou les biens à la valeur nette pour laquelle les biens apportés y figureraient à cette date.

§ 3. Les participations et les actions actées sous la rubrique "Immobilisations financières", font l'objet d'une réduction de valeur en cas d'une moins-value ou de dépréciation durables, justifiées par la situation, la rentabilité ou les perspectives de la société dans laquelle les participations ou actions sont détenues.

Les créances, y compris les titres à revenu fixe, portées sous les immobilisations financières, font l'objet de réductions de valeur, au cas où il n'est pas certain qu'une partie ou la totalité de la créance ait été payée à l'échéance.

§ 4. Les frais accessoires relatifs à l'acquisition des immobilisations financières et des investissements peuvent être pris à charge par le compte de résultats de l'exercice au cours duquel ils ont été engagés.

Art. 40. Les immobilisations corporelles désaffectées ou qui ont cessé d'être affectées durablement à l'activité de l'institut supérieur et de l'a.s.b.l. Sovo, font l'objet, le cas échéant, d'un amortissement exceptionnel pour aligner leur évaluation sur leur valeur probable de réalisation.

Art. 41. Les produits en cours de production et les missions en exécution font l'objet de réductions de valeur, si le coût de revient, majoré du montant estimé des coûts ultérieurs, excède, selon le cas, leur prix net à la date de clôture de l'exercice ou le prix stipulé dans le contrat.

Les actifs des postes VIII et IX font l'objet de réductions de valeur lorsque leur valeur de réalisation à la date de clôture de l'exercice est inférieure à la valeur d'acquisition.

Des réductions de valeur complémentaires sont actées sur les actifs visés à l'article 36 et au premier et deuxième alinéas du présent article, pour tenir compte soit de l'évolution de leur valeur de réalisation ou de marché, soit des risques inhérents à la nature des produits et services concernés ou des activités.

Les créances reprises aux postes V et VI font l'objet de réductions de valeur, s'il est incertain qu'une partie ou la totalité de la créance ait été payée à l'échéance. Des réductions de valeur peuvent également être appliquées à ces créances lorsque leur valeur de réalisation à la date de clôture de l'exercice est inférieure à leur valeur comptable fixée conformément à l'article 37.

Art. 42. Par dérogation aux articles 26, 29, 36 et 41, le petit outillage ainsi que les matières premières et auxiliaires qui sont constamment renouvelés et dont la valeur d'acquisition est négligeable par rapport au total du bilan, peuvent être portés à l'actif pour un montant fixe, si la quantité, la valeur et la composition ne changent pas considérablement d'un exercice à l'autre. Dans ce cas, le prix du renouvellement de ces éléments est inscrit aux frais de fonctionnement.

Art. 43. La valeur d'acquisition des actifs ayant des caractéristiques techniques ou juridiques identiques est déterminée soit en individualisant le prix de chaque élément, soit en appliquant la méthode des prix moyens pondérés, la méthode "FIFO" (premier entré, premier sorti PEPS) ou la méthode "LIFO" (dernier entré, premier sorti DEPS).

En cas de modification de la méthode, la valeur d'acquisition des biens censés être entrés en premier lieu, ne peut pas être inférieure à la valeur pour laquelle ces biens étaient portés, avant les réductions de valeurs afférentes, à l'inventaire lors de la clôture de l'exercice précédent.

Lorsque, notamment en appliquant la méthode DEPS, la valeur comptable des stocks diffère considérablement de la valeur calculée sur la base de la valeur de marché à la date de clôture du bilan, le montant total de cette différence, par poste de stocks figurant au bilan, doit être mentionné dans l'annexe.

Art. 44. Les instituts supérieurs et a.s.b.l. Sovo peuvent procéder à la réévaluation des immobilisations corporelles, des participations et des actions figurant sous les immobilisations financières ou de certaines catégories des immobilisations précitées, si la valeur de ces actifs, fixée en fonction de leur utilité pour l'institut supérieur ou pour l'a.s.b.l. Sovo excède d'une façon certaine et durable leur valeur comptable.

Lorsque les actifs concernés sont nécessaires à la poursuite des activités de l'institut supérieur ou de l'a.s.b.l. Sovo ou d'une section de ceux-ci, ils ne peuvent être réévalués que dans la mesure où la plus-value exprimée est justifiée par les résultats de l'institut supérieur, de l'a.s.b.l. Sovo ou d'une section de ceux-ci.

La valeur réévaluée retenue pour ces immobilisations est justifiée dans l'annexe aux comptes annuels dans lesquels la réévaluation est actée pour la première fois.

Si la réévaluation porte sur des immobilisations corporelles d'une durée d'utilisation limitée, la valeur réévaluée fait l'objet d'amortissements calculés selon un plan établi conformément à l'article 23 qui vise à répartir l'imputation de la valeur réévaluée sur la durée résiduelle d'utilisation probable de l'immobilisation.

Les plus-values actées sont imputées directement à la rubrique III du passif "Plus-values de réévaluation" et y sont maintenues aussi longtemps que les biens auxquels elles ont trait ne sont pas réalisés. Ces plus-values peuvent toutefois, en cas de moins-value, être annulées à concurrence de la partie non encore amortie de la plus-value.

Art. 45. Les méthodes et les bases de conversion des avoirs, dettes et engagements libellés en devises étrangères, sont mentionnées dans l'annexe justificative parmi les règles d'évaluation visées à l'article 23. Il en est de même pour le mode de traitement dans les comptes annuels des différences de change et des écarts de conversion des devises.

Art. 46. Dans le cas où l'institut supérieur ou l'a.s.b.l. Sovo décident de ne plus poursuivre leurs activités ou dans le cas où, à l'opposé des dispositions de l'article 23, troisième alinéa, la perspective de continuité des activités de l'institut supérieur ou de l'a.s.b.l. Sovo ne peut plus être maintenue, les règles d'évaluation sont adaptées en conséquence, et notamment:

1° les frais d'établissement doivent être entièrement amortis;

2° les immobilisations et les actifs circulants doivent, le cas échéant, faire l'objet d'amortissements ou de réductions de valeur complémentaires afin de ramener la valeur comptable à la valeur de réalisation probable;

3° une provision doit être constituée pour les coûts entraînés par la cessation des activités.

Si une section de l'institut supérieur est supprimée, ces dispositions sont d'application analogue aux actifs, aux passifs et aux engagements de cette section.

CHAPITRE V. - L'ANNEXE JUSTIFICATIVE

Art. 47. L'annexe justificative doit être rédigée conformément aux dispositions de la section III du chapitre Ier de l'annexe au présent arrêté.

Pour l'établissement de l'annexe justificative, les schémas types figurant à la section IV du chapitre Ier de l'annexe au présent arrêté doivent être appliqués.

CHAPITRE VI. - BILAN INITIAL

Art. 48. Chaque institut supérieur et a.s.b.l. Sovo doivent établir un bilan initial conformément aux dispositions du présent arrêté; celui-ci est dressé selon le schéma fixé pour le bilan au chapitre Ier, section Ire de l'annexe au présent arrêté. Ce bilan initial reflète la situation de l'institut supérieur ou de l'a.s.b.l. Sovo au début de l'exercice 1996; il s'agit de la situation financière au 1er janvier 1996.

Pour l'évaluation des différents postes du bilan initial la valeur d'apport, telle que définie à l'article 32 du présent arrêté, peut être maintenue. Dans les règles d'évaluation, il faut définir de façon circonstanciée comment la valeur d'apport a été fixée.

Au plus tard le 31 mai 1996, chaque institut supérieur et a.s.b.l. Sovo soumet, après certification par le réviseur d'entreprise, son bilan initial au commissaire compétent du Gouvernement flamand.

CHAPITRE VII. - DISPOSITIONS FINALES ET TRANSITOIRES

Art. 49. Le Ministre flamand ayant l'enseignement dans ses attributions peut arrêter les directives relatives à l'application du présent arrêté.

Art. 50. Les premiers comptes annuels relatifs à l'exercice qui est clôturé le 31 décembre 1996 ne doivent pas, pour ce qui concerne les comptes de résultats, comprendre des chiffres comparatifs de l'exercice précédent.

Art. 51. Le présent arrêté entre en vigueur le 1er janvier 1996, à l'exception de l'article 5 qui entre en vigueur le 1er janvier 1999.

Le Ministre peut, en raison de circonstances spéciales et exceptionnelles, exempter pendant un an un institut supérieur ou une a.s.b.l. Sovo de l'application des dispositions du présent arrêté.

Art. 52. Le Ministre flamand ayant l'enseignement dans ses attributions est chargé de l'exécution du présent arrêté. Bruxelles, le 15 novembre 1995.

Le Ministre-Président du Gouvernement flamand,

L. VAN DEN BRANDE

Le Ministre flamand de l'Enseignement et de la Fonction publique,

L. VAN DEN BOSSCHE

Bijlage bij het besluit van de vlaamse regering betreffende de beleidsboekhouding, de jaarrekening en het rekeningenstelsel voor de hogescholen en de vzw's sociale voorzieningen

Hoofdstuk I	De jaarrekening
Afdeling I	Schema van de balans
Afdeling II	Schema van de resultatenrekening
Afdeling III	Vermeldingen op te nemen in de toelichting
Afdeling IV	Schema van de toelichting
Hoofdstuk II	Omschrijving van de rubrieken
Afdeling I	Balans
Afdeling II	Resultatenrekening
Hoofdstuk III	Minimumindeling van het rekeningenstelsel
Hoofdstuk IV	Praktische richtlijnen voor de opstelling van de jaarrekening

HOOFDSTUK I - DE JAARREKENING

AFDELING I - SCHEMA VAN DE BALANS

ACTIVA

	Codes	Huidig boekjaar	Vorig boekjaar
Vaste Activa	20/28		
I. Oprichtingskosten (toelichting I)	20		
II. Immateriële vaste activa (toelichting II)	21		
III. Materiële vaste activa (toelichting III)	22/27		
A. Terreinen en gebouwen	22		
B. Installaties, machines en uitrusting	23		
C. Meubilair en rollend materieel	24		
D. Leasing en soortgelijke rechten	25		
E. Overige materiële vaste activa	26		
F. Activa in aanbouw en vooruitbetalingen	27		
IV. Financiële vaste activa	28		
A. Deelnemingen (toelichting IV.1.)	280/1		
B. Vorderingen (toelichting IV.2.)	282/3		
C. Overige	284/8		
Vlottende Activa	29/58		
V. Vorderingen op méér dan één jaar	29		
A. Werkingsvorderingen	290		
B. Overige vorderingen	291		
VI. Voorraden (toelichting V)	30		
VII. Vorderingen op ten hoogste één jaar	40/41		
A. Werkingsvorderingen	40		
B. Overige vorderingen	41		
VIII. Geldbeleggingen (toelichting VI)	50/53		
IX. Liquide middelen	54/58		
X. Overlopende rekeningen (toelichting VII)	490/1		
Totaal der activa	20/58		

PASSIVA

	Codes	Huidig boekjaar	Vorig boekjaar
Eigen vermogen	10/15		
I. Patrimonium	10		
III. Herwaarderingsmeerwaarden	12		
V. Gecumuleerd resultaat	14		
VI. Investeringsubsidies (toelichting VIII)	15		
Voorzieningen	16		
VII. Voorzieningen voor risico's en kosten			
A. Pensioenen en soortgelijke verplichtingen	160		
B. Grote herstellings- en onderhoudswerken	162		
C. Overige risico's en kosten (toelichting IX)	163/5		
Schulden	17/49		
VIII. Schulden op meer dan één jaar (toelichting X)	17		
A. Financiële schulden	170/4		
1. Achtergestelde leningen	170		
2. Leasingschulden en soortgelijke schulden	172		
3. Kredietinstellingen	173		
4. Overige leningen	174		
B. Werkingsschulden	175		
D. Overige schulden	178/9		
IX. Schulden op ten hoogste één jaar (toelichting X)	42/48		
A. Schulden op meer dan één jaar die binnen het jaar vervallen	42		
B. Financiële schulden	43		
1. Kredietinstellingen	430/8		
2. Overige leningen	439		
C. Werkingsschulden	44		
E. Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten	45		
1. Belastingen	450/3		
2. Bezoldigingen en sociale lasten	454/9		
F. Overige schulden	46/48		
X. Overlopende rekeningen (toelichting XI)	492/3		
Totaal der passiva	10/49		

AFDELING II - SCHEMA VAN DE RESULTATENREKENING

	Codes	Huidig boekjaar	Vorig boekjaar
I. Werkingsopbrengsten	70/74		
A.1. Werkingsuitkeringen (toelichting XII.A.)	700		
A.2. Inschrijvings- en examengelden	701/2		
A.3. Omzet boeken en cursussen	703		
A.4. Sociale toelagen	704		
B. Voorraadwijzigingen (toename +, afname -)	71		
C. Geproduceerde vaste activa	72		
D. Andere werkingsopbrengsten (toelichting XII.B.)	74		
II. Werkingskosten (-)	60/64		
A. Verbruikte goederen	60		
B. Diensten en diverse goederen	61		
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen (toelichting XII.C.2.)	62		
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa	630		
E. Waardeverminderingen op voorraden en werkingsvorderingen (toevoegingen +, terugnemingen -) (toelichting XII.D.)	631/4		
F. Voorzieningen voor risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen en terugnemingen -) (toelichting XII.C.3. en E)	635/7		
G. Andere werkingskosten (toelichting XII.F.)	640/8		
H. Als herstructureringskosten geactiveerde werkingskosten (-)	649		
III. Werkingsoverschot/(werkingstekort)	70/64		
IV. Financiële opbrengsten	75		
A. Opbrengsten uit financiële vaste activa	750		
B. Opbrengsten uit vlottende activa	751		
C. Andere financiële opbrengsten (toelichting XIII.A.)	752/9		
V. Financiële kosten (-)	65		
A. Kosten van schulden (toelichting XIII.B.)	650		
B. Waardeverminderingen op vlottende activa andere dan bedoeld onder II.E. (toevoegingen +, terugnemingen -) (toelichting XIII.C.)	651		
C. Andere financiële kosten (toelichting XIII.E.)	652/9		
VI. Overschot/(tekort) uit de gewone activiteiten	70/65		
VII. Uitzonderlijke opbrengsten	76		
VIII. Uitzonderlijke kosten (-)	66		
IX. Overschot/(tekort) van het boekjaar	70/66		

RESULTAATVERWERKING

- A. Te bestemmen overschot/(tekort)
1. Te bestemmen overschot van het boekjaar
Te verwerken tekort van het boekjaar (-)
 2. Gecumuleerd overschot van het vorige boekjaar
Gecumuleerd tekort van het vorige boekjaar (-)
- B. Over te dragen resultaat
1. Over te dragen overschot (-)
 2. Over te dragen tekort

AFDELING III - VERMELDINGEN OP TE NEMEN IN DE TOELICHTING

Naast de samenvatting van de waarderingsregels krachtens artikel 23, tweede lid en naast de vermeldingen die in voorkomend geval moeten worden opgenomen krachtens de artikelen 12, tweede lid; artikel 18, tweede lid; artikel 19, derde lid; artikel 22, tweede lid; artikel 24, tweede en derde lid; artikel 25, derde lid; artikel 27, derde en vierde lid; artikel 31, eerste lid; artikel 33, tweede lid; artikel 38, paragraaf 2, tweede en laatste lid; artikel 39, paragraaf 1; artikel 43, derde lid; artikel 44, tweede lid, worden in de toelichting de hierna volgende gegevens opgenomen :

- I. Een staat van de oprichtingskosten (post I van de activa) met de vermelding van hun netto-boekwaarde per einde van het vorige boekjaar, de mutaties tijdens het boekjaar (nieuwe kosten van het boekjaar, afschrijvingen, andere) , alsmede de netto-boekwaarde per einde van het boekjaar.
Deze laatste wordt uitgesplitst in :
- kosten van oprichting, inbreng en andere oprichtingskosten;
 - herstructureringskosten;
- II. Een staat van de immateriële vaste activa (post II van de activa) die een uitsplitsing bevat in :
- kosten van onderzoek en ontwikkeling;
 - concessies, octrooien, licenties, know-how, merken en soortgelijke rechten;
 - vooruitbetalingen,
- en die voor elk van deze posten de gegevens vermeldt bedoeld onder de punten a, c, en d van de hieronder vermelde staat III.
- III. Een staat van de materiële vaste activa (post III van de activa) die een uitsplitsing bevat in :
- terreinen en gebouwen (III.A.)
 - installaties, machines en uitrusting (III.B.)
 - meubilair en rollend materieel (III.C.)
 - leasing en soortgelijke rechten (III.D.)
 - overige materiële vaste activa (III.E.)
 - activa in aanbouw en vooruitbetalingen (III.F.)
- en die voor elk van deze posten de volgende gegevens vermeldt :
- a) het bedrag van de aanschaffingswaarde per einde van het vorige boekjaar, de mutaties ervan tijdens het boekjaar (aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa, overdrachten en buitengebruikstellingen, overboekingen van een post naar een andere), en het bedrag ervan per einde van het boekjaar;
 - b) het bedrag van de meerwaarden per einde van het vorige boekjaar, de mutaties ervan tijdens het boekjaar (geboekte meerwaarden, afgeboekte meerwaarden, overboekingen van een post naar een andere) en het bedrag ervan per einde van het boekjaar;
 - c) het bedrag van de afschrijvingen en de waardeverminderingen per einde van het vorige boekjaar, de mutaties ervan tijdens het boekjaar (geboekt of teruggenomen via de resultatenrekening, afgeboekt, overgeboekt van een post naar een andere) en het bedrag van deze afschrijvingen en waardeverminderingen per einde van het boekjaar;
 - d) het bedrag van de netto-boekwaarde per einde van het boekjaar. Voor de rechten waarover de hogeschool of VZW Sovo beschikt op grond van leasing of een gelijkaardige overeenkomst wordt de netto-boekwaarde op het einde van het boekjaar uitgesplitst in: terreinen en gebouwen; installaties, machines en uitrusting; meubilair en rollend materieel.
- IV. Een staat van de financiële vaste activa (post IV van de activa) die een uitsplitsing bevat in :
- Enerzijds :
- deelnemingen in spin-off bedrijven (IV.A.1)
 - deelnemingen in andere vennootschappen (IV.A.2.)
 - andere aandelen (IV.A.3)
- met vermelding voor elk van deze posten van de gegevens bedoeld onder de punten a, b, c en d van de hierboven vermelde staat III evenals van de niet opgevraagde bedragen per einde van het vorig boekjaar, de mutaties ervan tijdens het boekjaar en het bedrag ervan per einde van het boekjaar.
- Anderzijds :
- vorderingen op spin-off bedrijven (IV.B.1.)
 - vorderingen op andere rechtspersonen (IV.B.2.)
 - andere vorderingen (IV.B.3.)
- met vermelding voor elk van deze posten van de netto-boekwaarde per einde van het vorige boekjaar, de mutaties ervan tijdens het boekjaar (toevoegingen, terugbetalingen, geboekte en teruggenomen waardeverminderingen, wisselkoersverschillen, overige) , de boekwaarde per einde van het boekjaar en het gecumuleerde bedrag van de waardeverminderingen per einde van het boekjaar.
- IV.1. Een lijst met een overzicht van de deelnemingen in spin-off bedrijven, zoals gedefinieerd in hoofdstuk II van het decreet van 22 februari 1995 betreffende de wetenschappelijke of maatschappelijke dienstverlening door de hogescholen en betreffende de relaties van de hogescholen met andere rechtspersonen.
- IV.2. Een lijst met een overzicht van de deelnemingen in andere vennootschappen, en dit overeenkomstig hoofdstuk III van het decreet van 22 februari 1995 betreffende de wetenschappelijke of maatschappelijke dienstverlening door de hogescholen en betreffende de relaties van de hogescholen met andere rechtspersonen.
- Voor elk van deze deelnemingen bedoeld onder IV.1. en IV.2. moeten de volgende gegevens worden verstrekt : de naam, het adres, het eventuele BTW-nummer of het nationale identificatienummer; het aantal maatschappelijke rechten dat rechtstreeks door de hogeschool wordt gehouden en het percentage vertegenwoordigd door dit bezit, alsook het bedrag van de netto-boekwaarde der aandelen; het bedrag van het eigen vermogen en het netto-resultaat over het laatste boekjaar waarvoor de jaarrekening beschikbaar is en dit overeenkomstig artikel 19, § 1 en artikel 23, § 1, 4° van het decreet van 22 februari 1995 betreffende de wetenschappelijke of maatschappelijke dienstverlening door de hogescholen en betreffende de relaties van de hogescholen met andere rechtspersonen.
- Indien bedoelde bedragen worden uitgedrukt in vreemde munt, dient deze munt te worden vermeld.

- IV.3.** Een overzicht van de vorderingen op spin-off bedrijven of andere rechtspersonen, opgenomen onder de post 28 van de activa, in het kader van hoofdstuk II van het decreet van 22 februari 1995 betreffende de wetenschappelijke of maatschappelijke dienstverlening door de hogescholen en betreffende de relaties van de hogescholen met andere rechtspersonen.
- Voor elk van de vorderingen bedoeld onder IV.3. dienen de volgende gegevens te worden verstrekt: naam, adres, het eventuele BTW-nummer of het nationale identificatienummer van de vennootschap waarop de hogeschool een vordering heeft, het (netto) bedrag van de vordering, alsook het bedrag van het eigen vermogen en het netto resultaat over het laatste boekjaar waarvoor de jaarrekening beschikbaar is en dit overeenkomstig artikel 19, § 1 en artikel 23, § 1, 4° van het decreet van 22 februari 1995 betreffende de wetenschappelijke of maatschappelijke dienstverlening door de hogescholen en betreffende de relaties van de hogescholen met andere rechtspersonen.
- De aard van de vordering met de belangrijkste condities dienen eveneens op bondige wijze te worden toegelicht.
- V.** Voorraden
- Indien deze post belangrijke bedragen bevat, een uitsplitsing van de voorraden voor het huidig en vorig boekjaar als volgt :
- grond- en hulpstoffen;
 - goederen in bewerking;
 - opdrachten in uitvoering;
 - gereed product;
 - handelsgoederen;
 - boeken en cursussen;
 - vooruitbetalingen.
- VI.** Wat de geldbeleggingen betreft, een uitsplitsing als volgt :
- aandelen;
 - overige beleggingen.
- De "overige beleggingen" worden verder uitgesplitst in :
- vastrentende effecten, met afzonderlijke vermelding van de effecten uitgegeven door kredietinstellingen;
 - termijnrekeningen op kredietinstellingen, uitgesplitst naar gelang de resterende looptijd of de opzegtermijn hoogstens één maand, meer dan één maand en hoogstens één jaar, of meer dan één jaar bedraagt.
- Voor de post "aandelen" dient uitdrukkelijk het niet opgevraagd bedrag te worden vermeld.
- De vergelijkende bedragen over het vorige boekjaar worden vermeld.
- VII.** Wat de overlopende rekeningen betreft (post X van de activa) , een uitsplitsing van deze post indien daaronder een belangrijk bedrag voorkomt.
- VIII.** Wat de investeringssubsidies betreft, een uitsplitsing van de belangrijkste posten naar soort.
- IX.** Wat de voorzieningen voor risico's en kosten (post VII van de passiva) betreft, een uitsplitsing van post "VII.C. overige risico's en kosten" wanneer onder deze post een belangrijk bedrag voorkomt.
- X.** Een staat van de schulden, die vermeldt :
- A.** Een uitsplitsing, per post van rubriek VIII van de passiva, van de schulden met een oorspronkelijke looptijd van meer dan één jaar, naar gelang hun resterende looptijd hoogstens één jaar, meer dan één jaar doch hoogstens vijf jaar, of meer dan vijf jaar bedraagt;
- B.** Het bedrag van de schulden (posten VIII en IX van de passiva) of van het gedeelte van de schulden die gewaarborgd zijn door :
1. zakelijke zekerheden gesteld of onherroepelijk beloofd op activa van de hogeschool of VZW Sovo;
 2. DIGO en IVAH
 3. Andere Belgische overheidsinstellingen
- De bevoorrechte schulden worden niet opgenomen onder de gewaarborgde schulden tenzij het gaat om het voorrecht van de verkoper. Het eigendomsvoorbehoud wordt gelijkgesteld met een zakelijke zekerheid. De bedragen bedoeld onder 1° en 2° worden uitgesplitst per post voorzien in de rubrieken VIII en IX van de passiva, maar zonder onderscheid naar gelang van hun termijn.
- C.1.** Wat de schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten betreft (post IX.E. van de passiva) , het bedrag van de vervallen en niet vervallen schulden (al dan niet geraamd, ongeacht of uitstel van betaling is verkregen) ten aanzien van :
- a) de belastingbesturen;
 - b) de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid.
- De inlichtingen bedoeld onder de punten A. en B. 1°, 2° en 3° van deze staat alsmede de inlichtingen bedoeld onder punt A.1. van de staat XV mogen worden verstrekt in de vorm van een opsomming van de schulden op meer dan één jaar en van de gewaarborgde schulden met de vermelding voor elke schuld van haar aard (overeenkomstig de balansposten), haar vervaldag en de verstrekte waarborgen.
- XI.** Wat de overlopende rekeningen betreft (post X van de passiva) , afzonderlijke vermelding van de over te dragen inschrijvings- en examengelden, alsook een uitsplitsing van de overige overlopende rekeningen, indien het belangrijke bedragen betreft.
- XII.** Wat de werkingsresultaten betreft, de volgende gegevens over het boekjaar en over het vorige boekjaar :
- A.1.** Een uitsplitsing van de werkingsuitkeringen als volgt :
- werkingsuitkering;
 - extra-werkingsuitkering;
 - uitkering voortgezette opleidingen;
 - bijzondere werkingsmiddelen;
 - uitkering bevallingsverloven.
- B.** Wat de andere werkingsopbrengsten betreft, een uitsplitsing van de belangrijke bedragen.

- C. Wat personeel en personeelskosten betreft :
1. het gemiddeld personeelsbestand tijdens het boekjaar, waarbij een onderscheid wordt gemaakt tussen de personeelsleden opgenomen in de formatie en buiten de formatie als volgt :
 - administratief en technisch personeel, uitgesplitst in vastbenoemden en tijdelijken;
 - onderwijzend personeel, uitgesplitst in vastbenoemden en tijdelijken;
 - administratief en opvoedend hulppersoneel (vastbenoemden);
 - contractueel personeel, uitgesplitst in gastprofessoren (al dan niet aan te rekenen op de werkingsuitkering) en andere;
 - centraal betaalde personeelsleden, uitgesplitst in onderwijzend/administratief/opvoedend hulppersoneel en meester-, vak- en dienstpersoneel.
 Het gemiddeld personeelsbestand wordt berekend als het gemiddelde van het personeelsbestand op 1 februari en 1 november van elk jaar.
 2. een uitsplitsing van de bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen (post I.I.C.) naar volgend schema, met onderscheid zoals onder C.1. :
 - a) bezoldigingen en rechtstreekse sociale voordelen;
 - b) patronale bijdragen voor sociale verzekeringen;
 - c) patronale premies voor buitenwettelijke verzekeringen;
 - d) andere personeelskosten;
 - e) pensioenen.
 3. de voorzieningen voor pensioenen (toevoegingen +; bestedingen en terugnemingen -).
- D. Wat betreft de waardeverminderingen op voorraden en werkingsvorderingen (post I.I.E.), het respectievelijk bedrag van de geboekte waardeverminderingen enerzijds, en van de terugnemingen van waardeverminderingen anderzijds, uitgesplitst naar :
1. voorraden;
 2. werkingsvorderingen.
- E. Wat de voorzieningen voor risico's en kosten betreft (post I.I.F.), een uitsplitsing van het bedrag naar toevoegingen enerzijds en bestedingen en terugnemingen anderzijds.
- F. Wat de andere werkingskosten betreft (post I.I.G.) een uitsplitsing naar gelang het belastingen en taksen op activiteiten van de hogeschool en VZW Sovo zijn of andere kosten.
- XIII. De volgende gegevens betreffende de financiële resultaten van het boekjaar en van het voorafgaande boekjaar :
- A. Wat de andere financiële opbrengsten betreft (post I.V.C.), een uitsplitsing van de geboekte investerings-subsidies en interestsubsidies door de overheid toegekend en aangerekend op het resultaat van het boekjaar, alsmede een uitsplitsing van de overige financiële opbrengsten die onder deze post werden opgenomen, indien het belangrijke bedragen betreft;
 - B. Wat de kosten van schulden betreft (post V.A.), het bedrag van de geactiveerde interesten;
 - C. Wat betreft de waardeverminderingen op vlottende activa (post V.B.), het respectievelijk bedrag van de waardeverminderingen en van de terugnemingen van waardeverminderingen;
 - D. Wat de andere financiële kosten betreft (post V.C.), het bedrag van het disconto ten laste van de hogeschool bij de verhandeling van vorderingen (handelseffecten, facturen en andere vorderingen), het bedrag van de gevormde, aangewende en teruggenomen voorzieningen met financieel karakter alsmede een uitsplitsing van de overige onder deze post opgenomen kosten, indien het om belangrijke bedragen gaat.
- XIV. Wat de uitzonderlijke resultaten betreft over het boekjaar en het vorige boekjaar, een uitsplitsing van de posten "uitzonderlijke opbrengsten" en "uitzonderlijke kosten", indien het om belangrijke bedragen gaat, als volgt :
- Uitzonderlijke opbrengsten
- A. Terugneming van afschrijvingen en van waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa
 - B. Terugneming van waardeverminderingen op financiële vaste activa
 - C. Terugneming van voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten
 - D. Meerwaarden bij de realisatie van vaste activa
 - E. Andere uitzonderlijke opbrengsten
- Uitzonderlijke kosten
- A. Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa
 - B. Waardeverminderingen op financiële vaste activa
 - C. Voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten
 - D. Minderwaarden bij de realisatie van vaste activa
 - E. Andere uitzonderlijke kosten
 - F. Als herstructureringskosten geactiveerde uitzonderlijke kosten (-)
- XV. De volgende gegevens met betrekking tot niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen :
- A.1. Het bedrag van de zakelijke zekerheden die door de hogeschool of VZW Sovo werden gesteld of onherroepelijk beloofd op de eigen activa als waarborg voor eigen schulden en verplichtingen, met volgende vermeldingen :
 - wat de hypotheken betreft, de boekwaarde van de bezwaarde activa en het bedrag van de hypothecaire inschrijving;
 - wat het pand (met inbegrip van het eigendomsvoorbehoud) betreft op activa, de boekwaarde van de in pand gegeven activa;
 - wat de zekerheden betreft op nog door de hogeschool en VZW Sovo te verwerven activa, het bedrag van de betrokken activa;
 - A.2. De belangrijke verplichtingen tot aan- of verkoop van vaste activa, uitgesplitst naar verplichtingen tot aankoop en verplichtingen tot verkoop;
 - A.3. Het bedrag van de termijnverrichtingen, met afzonderlijke vermelding van het bedrag van de gekochte (te ontvangen) deviezen en van de verkochte (te leveren) deviezen.
 - B. Inlichtingen betreffende de technische waarborgen verbonden met reeds gepresteerde verkopen of diensten.

- C. Inlichtingen betreffende belangrijke hangende geschillen en andere belangrijke verplichtingen die hierboven niet zijn bedoeld.
- D. Indien ten behoeve van het contractueel personeel van de hogeschool of VZW Sovo is voorzien in een aanvullend rust- of overlevingspensioen of een bruggpensioenregeling, een beknopte beschrijving van de desbetreffende regeling met opgave van de maatregelen die de hogeschool of VZW Sovo heeft genomen om de daaruit voortvloeiende kosten te dekken. Wat de pensioenen betreft die door de hogeschool of VZW Sovo zelf worden gedragen, wordt het bedrag geschat van de verplichtingen die voortvloeien uit reeds gepresteerd werk met een korte beschrijving van de wijze waarop dit bedrag wordt berekend.
- XVI. Een staat met de vorderings- of schuldpositie inzake werkingsuitkeringen ten opzichte van het Departement van Onderwijs als volgt :
- (+) (-) saldo werkingsuitkeringen bij het begin van het boekjaar
 - (+) toegekende (goedgekeurde) werkingsuitkeringen
 - (-) ontvangen werkingsuitkeringen
 - (-) verrekenbare werkingsuitkeringen
 - (+) (-) overige
 - (+) (-) saldo werkingsuitkeringen per einde van het boekjaar
- XVII. Een staat met de vorderings- of schuldpositie inzake investeringssubsidies vanwege de overheid als volgt :
- (+) (-) saldo bij het begin van het boekjaar
 - (+) toegekende (goedgekeurde) investeringssubsidies
 - (-) ontvangen investeringssubsidies
 - (-) (+) overige
 - (+) (-) saldo per einde van het boekjaar
- XVIII. Een lijst met alle samenwerkingen, relaties, deelnemingen die de hogeschool heeft in het kader van het decreet van 22 februari 1995 betreffende de wetenschappelijke of maatschappelijke dienstverlening door de hogescholen en betreffende de relaties van de hogescholen met andere rechtspersonen. Deze lijst dient naast de volledige identificatie van de instelling, ook de aard van de samenwerking, relatie of deelneming te beschrijven, alsook het bedrag en de aard van de opbrengsten te vermelden die de resultatenrekening van het boekjaar bevat betreffende voornoemde samenwerkingen, relaties en deelnemingen, met volgend onderscheid naargelang de vorm van de relatie :
- overeenkomsten met overheids- of privé-instellingen inzake wetenschappelijke of maatschappelijke dienstverlening;
 - deelnemingen in en vorderingen op spin-off bedrijven die wetenschappelijke kennis, resultaten van, al dan niet toegepast, wetenschappelijk onderzoek of technologie ontwikkeld aan een hogeschool willen valoriseren;
 - deelname aan VZW's en overeenkomsten met VZW's of andere rechtspersonen die activiteiten voor de instelling uitvoeren of gebruik maken van lokalen, infrastructuur, personeel of diensten van de hogeschool om de activiteiten te ontplooiën.
- XIX. Een staat met de bewegingen op de rekening-courant ten opzichte van de VZW Sovo als volgt :
- (+) (-) saldo bij het begin van het boekjaar
 - (+) vermeerderingen, uitgesplitst per soort
 - (-) verminderingen, uitgesplitst per soort
 - (+) (-) saldo per einde van het boekjaar

AFDELING IV

SCHEMA VAN DE TOELICHTING

I. Staat van de oprichtingskosten (post 20 van de activa)

Netto boekwaarde per einde van het vorige boekjaar

Mutatie tijdens het boekjaar :

- Nieuwe kosten van het boekjaar
- Afschrijvingen
- Andere

(-)
(+) (-)

Netto boekwaarde per einde van het boekjaar

waarvan :

- Kosten van oprichting, inbreng en andere oprichtingskosten
- Herstructureringskosten

Bedragen

II. Staat van de immateriële vaste activa (post 21 van de activa)

	1. Kosten van onderzoek en ontwikkeling	2. Concessies, octrooien, licenties, enz.	3. Vooruitbetalingen
a) Aanschaffingswaarde Per einde van het vorige boekjaar Mutaties tijdens het boekjaar : - Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa - Overdrachten en buitengebruikstellingen (-) - Overboekingen van een post naar een andere (+) (-) Per einde van het boekjaar			
c) Afschrijvingen en waardeverminderingen Per einde van het vorige boekjaar Mutaties tijdens het boekjaar : - Geboekt - Teruggenomen want overtollig(-) - Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen - Overgeboekt van een post naar een andere (+) (-) Per einde van het boekjaar			
d) Netto-boekwaarde per einde van het boekjaar (a) - (c)			

II. Staat van de materiële vaste activa (post 22 tot 27 van de activa)

	1. Terreinen en gebouwen (post 22)	2. Install., machines & uitrusting (post 23)	3. Meubilair & rollend materieel (post 24)
a) Aanschaffingswaarde Per einde van het vorige boekjaar Mutaties tijdens het boekjaar : - Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa - Overdrachten en buitengebruikstellingen (-) - Overboekingen van een post naar een andere (+) (-) Per einde van het boekjaar			
b) Meerwaarden Per einde van het vorige boekjaar Mutaties tijdens het boekjaar : - Geboekt - Afgeboekt (-) - Overboekingen van een post naar een andere (+) (-) Per einde van het boekjaar			
c) Afschrijvingen en waardeverminderingen Per einde van het vorige boekjaar - Mutaties tijdens het boekjaar : - Geboekt - Teruggenomen want overtollig (-) - Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen Overgeboekt van een post naar een andere (+) (-) Per einde van het boekjaar			
d) Netto-boekwaarde per einde van het boekjaar (a) + (b) - (c)			

III. Staat van de materiële vaste activa (post 22 tot 27 van de activa)

	4. Leasing en soortgelijke rechten (post 25)	5. Overige materiële vaste activa (post 26)	6. Activa in aanbouw & voortuit- betalingen (post 27)
a) Aanschaffingswaarde			
Per einde van het vorige boekjaar			
Mutaties tijdens het boekjaar :			
- Aanschaffingen, met inbegrip van de gepro- duceerde vaste activa			
- Overdrachten en buitengebruikstellingen (-)			
- Overboekingen van een post naar een andere (+) (-)			
Per einde van het boekjaar			
b) Meerwaarden			
Per einde van het vorige boekjaar			
Mutaties tijdens het boekjaar :			
- Geboekt			
- Afgeboekt (-)			
- Overboekingen van een post naar een andere (+) (-)			
Per einde van het boekjaar			
c) Afschrijvingen en waardeverminderingen			
Per einde van het vorige boekjaar			
Mutaties tijdens het boekjaar :			
- Geboekt			
- Teruggenomen want overtollig (-)			
- Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstel- lingen			
- Overgeboekt van een post naar een andere (+) (-)			
Per einde van het boekjaar			
d) Netto-boekwaarde per einde van het boek- jaar (a) + (b) - (c)			
waarvan :			
- terreinen en gebouwen			
- installaties, machines en uitrusting			
- Meubilair en rollend materieel			

IV. Staat van de financiële vaste activa (post 28 van de activa)

1. Deelnemingen en aandelen

	1. Deelnemingen in spin-off bedrijven (post 280)	2. Deelnemingen in andere vennootschappen (post 282)	3. Andere aandelen (post 284)
a) Aanschaffingswaarde			
Per einde van het vorige boekjaar			
Mutaties tijdens het boekjaar :			
- Aanschaffingen, met inbegrip van de geproduceerde vaste activa			
- Overdrachten en buitengebruikstellingen (-)			
- Overboekingen van een post naar een andere (+) (-)			
Per einde van het boekjaar			
b) Meerwaarden			
Per einde van het vorige boekjaar			
Mutaties tijdens het boekjaar :			
- Geboekt			
- Afgeboekt (-)			
- Overboekingen van een post naar een andere (+) (-)			
Per einde van het boekjaar			
c) Waardeverminderingen			
Per einde van het vorige boekjaar			
Mutaties tijdens het boekjaar :			
- Geboekt			
- Teruggenomen want overtoellig (-)			
- Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstellingen			
- Overgeboekt van een post naar een andere (+) (-)			
Per einde van het boekjaar			
d) Niet opgevraagde bedragen per einde van het boekjaar			
Mutaties tijdens het boekjaar (+) (-)			
Per einde van het boekjaar			
Netto boekwaarde per einde van het boekjaar (a) + (b) - (c) - (d)			

IV. Staat van de Financiële vaste activa (post 28 van de activa)
2. Vorderingen

	1. Vorderingen op Spin-off bedrijven (post 281)	2. Vorderingen op andere rechtspersonen (post 283)	3. Andere vorderingen (post 285/8)
Netto boekwaarde Per einde van het vorige boekjaar			
Mutaties tijdens het boekjaar :			
- - Toevoegingen			
- Terugbetalingen (-)			
- Geboekte waardeverminderingen (-)			
- Teruggenomen waardeverminderingen			
- Wisselkoersverschillen (+) (-)			
- Overige (+) (-)			
Netto boekwaarde Per einde van het boekjaar			
Gecumuleerde waardeverminderingen op vorderingen per einde van het boekjaar			

IV.1/2. Deelnemingen in spin-off bedrijven en andere vennootschappen

Hieronder worden de spin-off bedrijven en andere vennootschappen vermeld waarin de hogeschool een deelneming bezit in de zin van de hoofdstukken II en III van het decreet van 22 februari 1995 betreffende de wetenschappelijke of maatschappelijke dienstverlening door de hogescholen en betreffende de relaties van de hogescholen met andere rechtspersonen.

Naam, adres van de zetel en zo het een onderneming naar Belgisch recht betreft, het BTW of nationaal nummer	Maatschappelijke rechten gehouden door de hogeschool			Gegevens geput uit de laatst beschikbare jaarrekening		
				Jaarrekening per	Munteenheid	Eigen vermogen
	Netto boekwaarde	Aantal	%			(+) of (-) (in duizenden munteenheden)
1. Spin-off bedrijven						
2. Andere vennootschappen						

IV.3. Deelnemingen in spin-off bedrijven en andere vennootschappen

Hieronder worden de spin-off bedrijven en andere vennootschappen vermeld waarop de hogeschool een vordering heeft in de zin van de hoofdstukken II en III van het decreet van 22 februari 1995 betreffende de wetenschappelijke of maatschappelijke dienstverlening door de hogescholen en betreffende de relaties van de hogescholen met andere rechtspersonen.

Naam, adres van de zetel en zo het een onderneming naar Belgisch recht betreft, het BTW of nationaal nummer; aard van de vordering en belangrijkste condities	(Netto) bedrag van de vordering	Gegevens geput uit de laatst beschikbare jaarrekening			
		Jaarrekening per	Munteenheid	Eigen vermogen	Netto resultaat
				(+) of (-) (in duizenden munteenheden)	
1. Spin-off bedrijven					
2. Andere vennootschappen					

V. Voorraden (post 30/37 van de activa)

Uitsplitsing van deze post indien daaronder belangrijke bedragen zijn opgenomen, als volgt :

- grond- en hulpstoffen
- goederen in bewerking
- gereed product
- opdrachten in uitvoering
- handelsgoederen
- boeken en cursussen
- vooruitbetalingen

Boekjaar	Vorig boekjaar

VI. Geldbeleggingen (post 51/53 van de activa)

Aandelen

Boekwaarde verhoogd met het niet opgevraagde bedrag

Niet opgevraagd bedrag

(-)

Vastrentende effecten

waarvan uitgegeven door kredietinstellingen

Termijnrekeningen bij kredietinstellingen

met een resterende looptijd of opzegtermijn van :

- hoogstens één maand

- meer dan één maand en hoogstens een jaar

- meer dan één jaar

Hierboven niet opgenomen overige geldbeleggingen

Boekjaar	Vorig boekjaar

VII. Overlopende rekeningen

Uitsplitsing van de post 490/1 van de activa indien daaronder een belangrijk bedrag voorkomt.

Boekjaar

VIII. Investeringsubsidies (post 15 van de passiva)

Een uitsplitsing van de belangrijke investeringsubsidies naar soort.

.....

Boekjaar

IX. Voorzieningen voor overige risico's en kosten

Uitsplitsing van de post 163 van de passiva indien daaronder een belangrijk bedrag voorkomt.

Boekjaar

X. Staat van de schulden

A. Uitsplitsing van de schulden met een oorspronkelijke looptijd van meer dan een jaar, naar gelang hun resterende looptijd

	Schulden met een resterende looptijd van		
	1. Hoogstens één jaar	2. Meer dan één jaar doch hoogstens vijf jaar	3. Meer dan vijf jaar
	(post 42)	(post 17)	
Financiële schulden			
1. Achtergestelde leningen			
2. Leasingschulden en soortgelijke schulden			
3. Kredietinstellingen			
4. Overige leningen			
Werkingsschulden			
1. Leveranciers			
2. Te betalen wissels			
Overige schulden			
Totaal			

B. Gewaardborgde schulden (begrepen in de posten 17 en 42/48 van de passiva)

	Schulden (of gedeelte van de schulden) gewaardborgd door		
	1. Zakelijke zekerheden gesteld of onherroepelijk beloofd op activa van de hogeschool of VZW Sova	2. DIGO en IVAH	3. Andere Belgische overheidsinstellingen
Financiële schulden			
1. Achtergestelde leningen			
2. Leasingschulden en soortgelijke schulden			
3. Kredietinstellingen			
4. Overige leningen			
Werkingsschulden			
1. Leveranciers			
2. Te betalen wissels			
Schulden m.b.t. belastingen, bezoldigingen en sociale lasten			
1. Belastingen			
2. Bezoldigingen en sociale lasten			
Overige schulden			
TOTAAL			

C. Schulden m.b.t. belastingen, bezoldigingen en sociale lasten

1. Belastingen (post 450/3 van de passiva)
 - a) Vervallen belastingschulden
 - b) Niet vervallen belastingschulden
 - c) Geraamde belastingschulden
2. Bezoldigingen en sociale lasten (post 454/9 van de passiva)
 - a) Vervallen schulden ten aanzien van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid
 - b) Andere schulden met betrekking tot bezoldigingen en sociale lasten

Boekjaar

XII. Werkingsresultaten (vervolg)

C.2. Personeelskosten (post 62)

1. PERSONEELSKOSTEN BETAALD DOOR HET DEPARTEMENT ONDERWIJS								
Formatie					Buiten formatie			Totalen
Administratief en technisch personeel		Onderwijzend personeel		Administratief en opvoedend hulp-personeel	Contractueel personeel		Centraal betaalde personeels-leden (OP/AP/Opv. Hulpp./MVDP)	
Vastbe-noemden	Tijde lijken	Vastbe noemden	Tijdelijken	Vastbenoemden	Gastpro-fessoren	Overige		
a) Bezoldigingen en recht-streekse sociale voordelen								
b) Patronale bijdragen voor sociale verzekeringen								
c) Patronale premies voor buiten-wettelijke verzekeringen								
d) Andere personeelskosten								
e) Pensioenen								
Totale personeelskosten, betaald door het Departement Onderwijs								

C.2. Personeelskosten (post 62) (vervolg)

2. PERSONEELSKOSTEN BETAALD DOOR DE HOGESCHOOL								
Formatie					Buiten formatie			Totalen
Administratief en technisch personeel		Onderwijzend personeel		Administratief en opvoedend hulp-personeel	Contractueel personeel		Centraal betaalde personeels-leden (OP/AP/Opv. Hulpp./MVDP)	
Vastbe-noemden	Tijde lijken	Vastbe noemden	Tijdelijken	Vastbenoemden	Gastpro-fessoren	Overige		
a) Bezoldigingen en recht-streekse sociale voordelen								
b) Patronale bijdragen voor sociale verzekeringen								
c) Patronale premies voor buiten-wettelijke verzekeringen								
d) Andere personeelskosten								
e) Pensioenen								
Totale personeelskosten, betaald door het Departement Onderwijs								

C.2. Personeelskosten (post 62) (vervolg)

3. TOTALE PERSONEELSKOSTEN	
A. Betaald door het departement Onderwijs	
B. Betaald door de hogeschool	
TOTAAL	

XIV. Uitzonderlijke resultaten

Een uitsplitsing van de uitzonderlijke opbrengsten en uitzonderlijke kosten, indien het om belangrijke bedragen gaat, als volgt :

Uitzonderlijke opbrengsten (post 76)

- A. Terugneming van afschrijvingen en van waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa
- B. Terugneming van waardeverminderingen op financiële vaste activa
- C. Terugneming van voorzieningen voor uitzonderlijke risico's & kosten
- D. Meerwaarden bij de realisatie van vaste activa
- E. Andere uitzonderlijke opbrengsten

Uitzonderlijke kosten (post 66)

- A. Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa
- B. Waardeverminderingen op financiële vaste activa
- C. Voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten
- D. Minderwaarden bij de realisatie van vaste activa
- E. Andere uitzonderlijke kosten
- F. Als herstructureringskosten geactiveerde uitzonderlijke kosten (-)

Boekjaar	Vorig boekjaar

XV. Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

- A.1. Zakelijke zekerheden die door de hogeschool of VZW Sovo werden gesteld of onherroepelijk beloofd op de eigen activa als waarborg voor eigen schulden en verplichtingen

Hypotheken

- Boekwaarde van de bezwaarde activa
- Bedrag van de inschrijving

Pand op andere activa

- Boekwaarde van de in pand gegeven activa

Zekerheden op de nog door de hogeschool of VZW Sovo te verwerven activa :

- Bedrag van de betrokken activa

- A.2. Belangrijke verplichtingen tot aankoop van vaste activa

Belangrijke verplichtingen tot verkoop van vaste activa

- A.3. Termijnverrichtingen

- Gekochte (te ontvangen) deviezen
- Verkochte (te leveren) deviezen

- B. Technische waarborgen verbonden met reeds gepresteerde verkopen of diensten

- C. Belangrijke hangende geschillen en andere belangrijke verplichtingen

- D. In voorkomend geval, een beknopte beschrijving van de regeling inzake het aanvullend rust- of overlevingspensioen ten behoeve van het contractueel personeel van de hogeschool of VZW Sovo, met opgave van de genomen maatregelen om de daaruit voortvloeiende kosten te dekken

Pensioenen die door de hogeschool of VZW Sovo zelf worden gedragen:

- Geschat bedrag van de verplichtingen die voortvloeien uit reeds gepresteerd werk

.....

.....

- Wijze waarop dit bedrag wordt berekend

.....

.....

Boekjaar

XVI. Staat met de vorderings- of schuldpositie inzake werkingsuitkeringen ten opzichte van het departement onderwijs

- (+) (-) saldo bij het begin van het boekjaar
- (+) toegekende (goedgekeurde) werkingsuitkeringen
- (-) ontvangen werkingsuitkeringen
- (-) verrekende werkingsuitkeringen
- (+) (-) overige
- (+) (-) saldo per einde van het boekjaar

Boekjaar

XVII. Staat met de vorderings- of schuldpositie inzake investeringsubsidies vanwege de overheid

- (+) (-) saldo bij het begin van het boekjaar
- (+) toegekende (goedgekeurde) investeringsubsidies
- (-) ontvangen investeringsubsidies
- (+) (-) overige
- (+) (-) saldo per einde van het boekjaar

Boekjaar

XVIII. Een lijst met alle samenwerkingen, relaties, deelnemingen die de hogeschool heeft in het kader van het decreet van 22 februari 1995 betreffende de wetenschappelijke of maatschappelijke dienstverlening door de hogescholen en betreffende de relaties van de hogescholen met andere rechtspersonen.

A. Overeenkomsten met overheids- of privé-instellingen inzake wetenschappelijke of maatschappelijke dienstverlening, overeenkomstig hoofdstuk I van voormeld decreet.

Identificatie van de instelling	Aard van de overeenkomst	Opbrengsten	
		Bedrag	Aard
-			
-			
-			
-			
-			

B. Deelnemingen in en vorderingen op spin-off bedrijven die wetenschappelijke kennis, resultaten van, al dan niet toegepast, wetenschappelijk onderzoek of technologie ontwikkeld aan een hogeschool willen valoriseren, overeenkomstig hoofdstuk II van voormeld decreet.

Identificatie van de vennootschap	Percentage van de deelneming	Opbrengsten	
		Bedrag	Aard
Deelnemingen			
-			
-			
-			
Identificatie van de vennootschap	Bedrag van de vordering	Opbrengsten	
		Bedrag	Aard
Vorderingen			
-			
-			
-			

XVIII. Een lijst met alle samenwerkingen, relaties, deelnemingen die de hogeschool heeft in het kader van het decreet van 22 februari 1995 betreffende de wetenschappelijke of maatschappelijke dienstverlening door de hogescholen en betreffende de relaties van de hogescholen met andere rechtspersonen (vervolg)

C. deelname aan VZW's en overeenkomsten met VZW's of andere rechtspersonen die activiteiten voor de instelling uitvoeren of gebruik maken van lokalen, infrastructuur, personeel of diensten van de hogeschool om de activiteiten te ontplooiën, overeenkomstig hoofdstuk III van voormeld decreet.

Identificatie van de instelling	Aard van de deelname, relatie, samenwerking of overeenkomst	Opbrengsten	
		Bedrag	Aard
-			
-			
-			
-			
-			
-			

XIX. Staat met de bewegingen op de rekening-courant ten opzichte van de VZW Sovo/Hogeschool :

Saldo bij het begin van het boekjaar

(+) (-) Saldo bij het begin van het boekjaar

(+) vermeerderingen :

.....

.....

(-) verminderingen :

.....

.....

(+) (-) Saldo per einde van het boekjaar

HOOFDSTUK II. - OMSCHRIJVING VAN DE RUBRIEKEN

AFDELING I. - BALANS

ACTIVA

I. OPRICHTINGSKOSTEN

Onder die post worden vermeld, voor zover zij niet op een andere wijze ten laste van de resultatenrekening van het lopende boekjaar worden gebracht, de kosten verbonden met de oprichting, de verdere ontwikkeling of de herstructurering van de hogeschool en VZW Sovo, in het bijzonder de kosten van oprichting, inbreng en de herstructureringskosten.

II. IMMATERIELE VASTE ACTIVA

In die rubriek worden geboekt :

a) de kosten van onderzoek en ontwikkeling;

b) de concessies, octrooien, licenties, know-how, merken en andere gelijkaardige rechten;

c) de vooruitbetalingen op immateriële vaste activa.

Onder kosten van onderzoek en ontwikkeling moet worden verstaan de kosten van onderzoek, vervaardiging en ontwikkeling van prototypes en van producten, uitvindingen en know-how, die nuttig zijn voor de ontwikkeling van de toekomstige activiteiten van de hogeschool.

Onder concessies, octrooien, licenties, know-how, merken en andere gelijkaardige rechten moet worden verstaan enerzijds de octrooien, licenties, know-how, merken en andere gelijkaardige rechten waarvan de hogeschool eigenares is, anderzijds de rechten tot exploitatie van onroerende goederen, octrooien, licenties, merken en andere gelijkaardige rechten die eigendom zijn van derden, evenals de aanschaffingswaarde van het recht van de hogeschool om van derden dienstverleningen van know-how te verkrijgen, wanneer die rechten door de hogeschool ten bezwarende titel werden verworven.

III. MATERIELE VASTE ACTIVA**III.A. Terreinen en gebouwen**

In die rubriek worden opgenomen de bebouwde en onbebouwde terreinen, de constructies daarop, evenals de inrichting daarvan, waarvan de hogeschool of VZW Sovo eigenares is en die duurzaam voor haar activiteiten worden aangewend.

Worden eveneens onder die rubriek opgenomen, de andere zakelijke rechten die de hogeschool of VZW Sovo bezit op een onroerend goed dat zij bestemd heeft om duurzaam te worden gebruikt voor haar activiteiten wanneer de vergoedingen bij aanvang van het contract werden vooruitbetaald.

III.D. Leasing en soortgelijke rechten

Onder die post worden opgenomen :

1. de gebruiksrechten op lange termijn op bebouwde onroerende goederen waarover de hogeschool en VZW Sovo beschikken op grond van erfpacht, opstal, leasing of soortgelijke overeenkomsten, wanneer de contractueel te storten termijnen, naast de rente en de kosten van de verrichting, ook de integrale wedersamenstelling dekken van het kapitaal dat de geveer in het gebouw heeft geïnvesteerd;
2. de gebruiksrechten op roerende goederen waarover de hogeschool en VZW Sovo beschikken op grond van leasing of soortgelijke overeenkomsten, wanneer de contractueel te storten termijnen, verhoogd met het bedrag dat moet worden betaald bij optielichting indien de nemer een koopoptie bezit, naast de rente en de kosten van de verrichting ook de integrale wedersamenstelling dekken van het kapitaal dat de geveer in het goed heeft geïnvesteerd. Het bedrag dat moet worden betaald om een koopoptie te lichten, komt evenwel enkel in aanmerking als het ten hoogste vijftien procent vertegenwoordigt van het kapitaal dat de geveer in het goed heeft geïnvesteerd.

Met een prijs voor het lichten van de in het 2° bedoelde koopoptie, binnen de voormelde beperking van vijftien procent, wordt de kapitaalfractie gelijkgesteld van de contractueel bedongen vergoeding in geval van gebruik van een mogelijkheid om de verrichting te verlengen.

Met de in het 1° en 2° bedoelde termijn wordt het bedrag gelijkgesteld, voor zover bepaald :

- a) dat de nemer verschuldigd is voor de verwerving van de zakelijke rechten die de geveer bezit op het betrokken onroerend of roerend goed wanneer de nemer er zich bij het afsluiten van de verrichting, eventueel ingevolge een verkoopoptie, toe verbonden heeft deze rechten te verwerven;
- b) dat de geveer van een derde moet ontvangen voor de overdracht van de zakelijke rechten die hij bezit op het betrokken onroerend of roerend goed wanneer deze derde er zich bij het afsluiten van de verrichting, eventueel ingevolge een verkoopoptie, toe verbonden heeft deze rechten te verwerven.

III.E. Overige materiële vaste activa

In die rubriek worden de onroerende goederen opgenomen die worden aangehouden als onroerende reserve, de gebouwen die niet door de hogeschool gebruikt worden, de buiten gebruik of buiten de exploitatie gestelde materiële vaste activa, evenals de roerende of onroerende goederen die in erfpacht, opstal, huur, handelshuur of landpacht werden gegeven, behalve wanneer de uit deze contracten voortvloeiende vorderingen geboekt worden in de rubrieken V en VII.

De kosten voor inrichting van gehuurde gebouwen worden eveneens in deze rubriek vermeld, voor zover ze niet ten laste werden genomen van de resultatenrekening van het lopende boekjaar.

IV. FINANCIËLE VASTE ACTIVA

Onder deze rubriek worden opgenomen de deelnemingen in, en vorderingen op spin-off bedrijven, verenigingen, VZW's, instellingen van openbaar nut, handelsvennootschappen en andere vennootschappen en dit overeenkomstig hoofdstuk II en III van het decreet van 22 februari 1995 betreffende de wetenschappelijke of maatschappelijke dienstverlening door de hogescholen en betreffende de relaties van de hogescholen met andere rechtspersonen.

Voor de toepassing van dit besluit wordt als deelneming beschouwd de maatschappelijke rechten in spin-off bedrijven en andere vennootschappen die ertoe strekken door het scheppen van een duurzame en specifieke band met die onderneming, de hogeschool in staat te stellen de eigen activiteiten te bevorderen.

Voor de toepassing van dit besluit wordt als vordering beschouwd de vorderingen op spin-off bedrijven, verenigingen, handelsvennootschappen, VZW's, instellingen van openbaar nut, ... overeenkomstig voormeld decreet van 22 februari 1995, ongeacht de contractuele looptijd, de oorsprong of de vorm ervan, wanneer die vorderingen tot doel hebben de eigen activiteiten van de hogeschool te bevorderen.

Onder de "overige financiële vaste activa" worden ondermeer opgenomen de borgtochten in contanten gestort als doorlopende waarborg, ondermeer aan openbare besturen of nutsbedrijven.

V. VORDERINGEN OP MEER DAN EEN JAAR

Onder die post worden opgenomen de vorderingen met een contractuele looptijd van meer dan één jaar. De vorderingen of het gedeelte van de vorderingen met een looptijd van meer dan één jaar, die binnen twaalf maanden vervallen, worden uit die post gelicht en, naargelang het geval, onder de post VII.A. of VII.B. opgenomen.

Naast de vorderingen waarvoor een titel bestaat, worden eveneens onder de overeenstemmende posten van deze rubriek opgenomen, de te ontvangen opbrengsten die tijdens het boekjaar of tijdens een vorig boekjaar zijn ontstaan en waarvoor nog geen titel bestaat, indien het bedrag daarvan vaststaat of met nauwkeurigheid kan worden geschat. De pro rata van opbrengsten worden evenwel onder de overlopende rekeningen geboekt.

De vorderingen die voor de eigenaar of de verhuurder ontstaan uit de onder post III.D. van de activa bedoelde overeenkomsten worden onder post V.B. opgenomen.

VI. VOORRADEN**Grond- en hulpstoffen**

Onder die post worden opgenomen de toelieferingen van grond- en hulpstoffen.

Goederen in bewerking

Deze post omvat de zelf geproduceerde goederen dewelke nog niet volledig afgewerkt zijn.

Opdrachten in uitvoering

Deze post betreft dienstprestaties dewelke nog niet volledig beëindigd en geleverd zijn.

Handelsgoederen

Die post omvat de goederen ingekocht om zonder bewerking of na een lichte bewerking te worden verkocht.

Boeken en cursussen

Andere pedagogische materialen worden opgenomen onder de post X: overlopende rekeningen van het actief.

VII. VORDERINGEN OP TEN HOOGSTE EEN JAAR

In deze rubriek worden de vorderingen opgenomen waarvan de oorspronkelijke looptijd ten hoogste één jaar bedraagt, evenals de vorderingen of de gedeelten van vorderingen die oorspronkelijk op langer dan één jaar luiden doch die binnen twaalf maanden vervallen.

Leden 2 en 3 van de omschrijving van rubriek "V. Vorderingen op meer dan één jaar" zijn van overeenkomstige toepassing op de vorderingen op ten hoogste één jaar.

VIII. GELDBELEGGINGEN

Onder die post worden opgenomen de vorderingen op kredietinstellingen uit termijndeposito's alsmede de met beleggingsdoeleinden verkregen effecten die niet het kenmerk hebben van financiële vaste activa.

IX. LIQUIDE MIDDELEN

De liquide middelen omvatten, behalve de kasmiddelen en de te incasseren vervallen waarden, alleen de tegoeden op zicht bij kredietinstellingen.

X. OVERLOPENDE REKENINGEN

Naast de bedragen bedoeld in artikel 37, § 4 worden onder deze post opgenomen :

- a) de over te dragen kosten, dit wil zeggen de pro rata van kosten die werden gemaakt tijdens het boekjaar of tijdens een vorig boekjaar maar die ten laste van één of meerdere volgende boekjaren moeten worden gebracht (ondermeer de andere pedagogische materialen);
- b) de verworven opbrengsten, dit wil zeggen de pro rata van opbrengsten die slechts in de loop van een volgend boekjaar zullen worden geïnd maar die betrekking hebben op een verstreken boekjaar (ondermeer examen- en inschrijvingsgelden).

PASSIVA**I. PATRIMONIUM**

In deze rubriek wordt opgenomen enerzijds de tegenwaarde van activa ontvangen bij de oprichting, m.a.w. het patrimonium dat tot stand komt uit de beginbalans als zijnde het verschil tussen alle activa en alle passiva tegenover derden, en anderzijds vermeerderingen en verminderingen.

III. HERWAARDERINGSMEERWAARDEN

Onder herwaarderingsmeerwaarden moet worden verstaan de in de rekeningen bijgeschreven, niet gerealiseerde meerwaarden op materiële of financiële vaste activa overeenkomstig artikel 43.

VI. INVESTERINGSSUBSIDIES

Deze post omvat de investeringssubsidies die van overheidswege (DIGO, IVAH, ...) werden verkregen voor investeringen in vaste activa.

Deze subsidies worden geleidelijk afgeboekt via overboeking naar post "IV.C. Andere financiële opbrengsten", volgens hetzelfde ritme als de afschrijvingen op de vaste activa voor de verwerving waarvan ze werden verkregen of, in voorkomend geval, ten belope van het saldo, bij realisatie of buitengebruikstelling van de betrokken vaste activa.

De subsidies die niet afhankelijk zijn van een investering in vaste activa worden bij de verkrijging geboekt onder post "I.D. Andere werkingsopbrengsten" of onder post "IV.C. Andere financiële opbrengsten".

VII. VOORZIENINGEN VOOR RISICO'S EN KOSTEN**A. Pensioenen en soortgelijke verplichtingen**

Onder die post worden opgenomen de voorzieningen die door de hogeschool en VZW Sova worden gevormd om te voldoen aan de verplichtingen inzake rust- en overlevingspensioenen, brugpensioenen en andere pensioenen, alsook renten die zij ten opzichte van haar actuele of gewezen contractueel personeel heeft aangegaan; worden eveneens onder die post opgenomen de voorzieningen voor langdurige ziekteverloven, terbeschikkingstellingen en soortgelijke verplichtingen.

VIII. SCHULDEN OP MEER DAN EEN JAAR

Onder die post worden de schulden opgenomen die een contractuele looptijd hebben van meer dan één jaar. De schulden of de gedeelten van de schulden op meer dan één jaar die binnen de twaalf maanden vervallen, worden uit deze rubriek gelicht en overgebracht naar rubriek IX.A.

Worden hier onder de overeenkomstige post geboekt de te betalen kosten die in de loop van het boekjaar of van een vorig boekjaar werden gemaakt en waarvoor nog geen titel bestaat maar waarvan het bedrag vaststaat of met nauwkeurigheid kan worden geschat. De pro rata van kosten worden evenwel onder de overlopende rekeningen geboekt.

De verplichtingen die voortvloeien uit achtergestelde leningen, leasing of soortgelijke overeenkomsten, worden vermeld onder de daarvoor bestemde posten, ook al zijn zij aangegaan jegens kredietinstellingen of leveranciers of worden zij door een handelseffect vertegenwoordigd.

Onder de schulden ten aanzien van kredietinstellingen worden onder meer opgenomen de orderbriefjes (promessen) die door de hogeschool of VZW Sovo werden onderschreven op naam of aan order van een kredietinstelling.

XI. SCHULDEN OP TEN HOOGSTE EEN JAAR

De leden 2 tot 4 van de omschrijving van rubriek "VIII. Schulden op meer dan één jaar" zijn van overeenkomstige toepassing.

X. OVERLOPENDE REKENINGEN

Naast de bedragen bedoeld in artikel 37 § 2, worden onder die post opgenomen :

- a) de toe te rekenen kosten, dit wil zeggen de pro rata van kosten die pas in een later boekjaar zullen worden betaald maar die betrekking hebben op een verstreken boekjaar;
- b) de over te dragen opbrengsten, dit wil zeggen de pro rata van opbrengsten die in de loop van het boekjaar of van een vorig boekjaar zijn geëind, doch die betrekking hebben op een later boekjaar (ondermeer inschrijvings- en examengelden).

AFDELING II - RESULTATENREKENING

I.A.3. Verkoop van boeken en cursussen

Verkopen van andere pedagogische materialen worden onder de post I.D. "Andere werkingsopbrengsten" opgenomen.

I.A.4. Sociale toelagen

Deze post bevat de sociale toelagen toegekend door het Departement Onderwijs aan de VZW's sociale voorzieningen, alsook de sociale toelagen vanwege de hogeschool.

I.D. Andere werkingsopbrengsten

Onder die post worden de van derden ontvangen en met de onderwijsactiviteiten verbonden opbrengsten opgenomen die :

- a) geen werkingsuitkeringen zijn, noch inschrijvings- of examengelden, noch verkopen van boeken en cursussen;
- b) niet als een financiële of uitzonderlijke opbrengst kunnen worden aangemerkt.

Onder die post worden eveneens opgenomen de meerwaarden die werden verwezenlijkt bij de realisatie van vorderingen. Meerwaarden verwezenlijkt op materiële vaste activa dienen te worden opgenomen onder de uitzonderlijke opbrengsten.

II.A. Verbruikte goederen

Na aftrek van de in de handel toegestane kortingen, worden onder deze post opgenomen de inkoop van handelsgoederen, grond- en hulpstoffen, boeken en cursussen, en de ermee verbonden voorraadwijzigingen.

Worden eveneens onder deze post geboekt, de ingekochte diensten, werken en studies, voor zover deze een rechtstreekse invloed hebben op de vervaardigingsprijs van de geproduceerde goederen, de algemene onderaannemingen.

II.B. Diensten en diverse goederen

Na aftrek van de in de handel toegestane kortingen, worden onder die post opgenomen de kosten verbonden met de dienstverlening of de levering van goederen door derden in het kader van de werking en activiteiten van de hogeschool en VZW Sovo, tenzij deze kosten onder rubrieken A of C moeten worden geboekt.

II.D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten en op immateriële en materiële vaste activa

Onder die post worden opgenomen de afschrijvingen en de waardeverminderingen die werden geboekt op oprichtingskosten en op immateriële en materiële vaste activa, tenzij deze afschrijvingen en waardeverminderingen wegens hun uitzonderlijke aard als een uitzonderlijke kost moeten worden geboekt (post VIII).

De terugnemingen van afschrijvingen of van waardeverminderingen worden niet onder deze post opgenomen maar worden geboekt onder de uitzonderlijke opbrengsten (post VII).

II.E. Waardeverminderingen op voorraden en op werkingsvorderingen (toevoegingen +, terugnemingen -)

Onder die post worden opgenomen de waardeverminderingen die werden geboekt op voorraden of op werkingsvorderingen bedoeld in de posten V.A. en VII.A..

De terugnemingen van op voorraden of op werkingsvorderingen geboekte waardeverminderingen worden op deze post aangerekend. Wat de voorraden betreft, moet deze aanrekening niet geschieden wanneer de toepassing van één der in artikel 42 bedoelde waarderingmethoden ertoe leidt dat bij de waardebeoordeling van de uitgaande voorraden wordt rekening gehouden met tijdens vorige boekjaren geboekte waardeverminderingen.

II.F. Voorzieningen voor risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen en terugnemingen -)

Onder die post worden opgenomen :

- a) de voorzieningen gevormd voor de risico's en verplichtingen van de hogeschool en VZW Sovo;
- b) de bestedingen van voorzieningen voor risico's en kosten die vroeger werden gevormd, in zoverre deze risico's en verplichtingen tot kosten aanleiding hebben gegeven;
- c) de terugnemingen van voorzieningen voor risico's en kosten die tijdens een vorig boekjaar werden gevormd voor gewone risico's en verplichtingen die overtollig zijn gebleken.

II.G. Andere werkingskosten

Onder die post worden de aan derden betaalde of verschuldigde, met de activiteiten van de hogeschool of VZW Sovo verbonden kosten opgenomen, die :

- a) niet hun oorsprong vinden in een dienstverlening of een levering door derden, binnen het kader van de gewone activiteiten van de hogeschool en VZW Sovo en;
- b) niet als een financiële of uitzonderlijke kost kunnen worden aangemerkt.

In het bijzonder worden onder die post opgenomen, de belastingen die als een werkingskost moeten worden aangemerkt, zoals ondermeer de patrimoniumtaks, de belasting op de voertuigen, ...

Onder die post worden eveneens opgenomen de minderwaarden die werden geboekt bij de realisatie van werkingsvorderingen, tenzij deze minderwaarden gelijk zijn aan het disconto; het disconto wordt geboekt onder post "V.C. Andere financiële kosten". Minderwaarden verwezenlijkt op materiële vaste activa dienen onder de uitzonderlijke kosten te worden opgenomen.

IV.B. Opbrengsten uit vlottende activa

Onder die post worden opgenomen de opbrengsten (interesten, dividenden, enz....) uit activa opgenomen onder posten V, VII, VIII, IX en X.

IV.C. Andere financiële opbrengsten

Worden onder die post opgenomen :

1. de meerwaarden verwezenlijkt bij de realisatie van vorderingen, andere dan werkingsvorderingen, van geldbeleggingen en van liquide middelen;
2. de als opbrengst geboekte investerings- en interestsubsidies;
3. de wisselresultaten en de resultaten uit de omrekening van vreemde valuta tenzij deze specifiek verbonden zijn met een andere post van de resultatenrekening; in dit laatste geval mogen ze onder die post worden opgenomen;
4. alle opbrengsten van financiële aard die geen verband houden met welbepaalde activa.

V.A. Kosten van schulden

Worden onder die post opgenomen de interesten, de commissies en de kosten verbonden aan schulden.

De geactiveerde interesten worden afgetrokken van het bedrag van de onder deze post opgenomen kosten.

V.B. Waardeverminderingen op vlottende activa andere dan bedoeld onder II.E. (toevoegingen +, terugnemingen -)

Onder die post worden opgenomen de waardeverminderingen geboekt op vorderingen andere dan werkingsvorderingen, op geldbeleggingen en op liquide middelen. De terugnemingen van waardeverminderingen op deze vlottende activa worden eveneens onder deze post geboekt.

V.C. Andere financiële kosten

Onder die post worden opgenomen alle kosten van financiële aard die niet werden geboekt onder de posten V.A. of V.B. en in het bijzonder :

1. de minderwaarden verwezenlijkt bij de realisatie van vorderingen, andere dan werkingsvorderingen, van geldbeleggingen en van liquide middelen;
2. het disconto ten laste van de hogeschool en VZW Sovo bij het verhandelen van vorderingen (een wissel, een warrant, een factuur, enz. ...);
3. de wisselresultaten en de resultaten uit de omrekening van vreemde valuta tenzij deze specifiek verbonden zijn met een andere post van de resultatenrekening; in dit laatste geval mogen ze onder die post worden opgenomen;
4. de kosten betreffende posten van de rubriek "eigen vermogen" (kosten bij inbreng, ...);
5. de commissies en financiële kosten.

VII. UITZONDERLIJKE OPBRENGSTEN

Onder deze post worden de opbrengsten opgenomen die geen verband houden met de gewone activiteiten van de hogeschool en VZW Sovo.

VII.A. Terugneming van afschrijvingen en van waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa

Onder die post worden opgenomen :

1. de met toepassing van artikel 38, § 2, zesde lid, verrichte terugnemingen van afschrijvingen die tijdens een vorig boekjaar werden geboekt;
2. de terugnemingen van waardeverminderingen die tijdens een vorig boekjaar werden geboekt op immateriële en materiële vaste activa en die te hoog zijn gebleken.

VII.C. Terugneming van voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten

Onder die post worden de terugnemingen opgenomen van voorzieningen voor risico's en kosten die tijdens een vorig boekjaar werden gevormd en die te hoog zijn gebleken, tenzij het gaat om voorzieningen die werden gevormd voor risico's en kosten die verband houden met de gewone activiteiten van de hogeschool en VZW Sovo.

VII.D. Meerwaarden bij de realisatie van vaste activa

Onder die post worden de meerwaarden opgenomen die worden verwezenlijkt bij de realisering van vaste activa.

VIII. UITZONDERLIJKE KOSTEN

Onder deze posten worden de kosten opgenomen die geen verband houden met de gewone activiteiten van de hogeschool en VZW Sovo.

VIII.A. Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa

Voor zover ze van uitzonderlijke aard zijn, worden onder deze post opgenomen de afschrijvingen en waardeverminderingen bedoeld in artikel 38, § 2, vijfde lid, en § 3 en in artikel 46.

VIII.C. Voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten

Onder die post worden de voorzieningen opgenomen die werden gevormd voor risico's en kosten die geen verband houden met de gewone activiteiten van de hogeschool en VZW Sovo.

VIII.D. Minderwaarden bij de realisatie van vaste activa

Onder die post worden de minderwaarden opgenomen die worden geboekt bij de realisering van vaste activa.

HOOFDSTUK III - MINIMUMINDELING VAN HET REKENINGENSTELSEL**KLASSE 1****EIGEN VERMOGEN, VOORZIENINGEN EN SCHULDEN LANGER DAN EEN JAAR**

- 10. Patrimonium
 - 100 000 Patrimonium ontstaan uit de beginbalans
 - 101 000 Vermeerderingen
 - 102 000 Verminderingen
- 12. Herwaarderingsmeerwaarden
 - 121 000 Herwaarderingsmeerwaarden op materiële vaste activa
 - 122 000 Herwaarderingsmeerwaarden op financiële vaste activa
- 14. Gecumuleerd resultaat
 - 140 000 Gecumuleerd overschot (+)
 - 141 000 Gecumuleerd tekort (-)
- 15. Investeringsubsidies
 - 150 000 Investeringsubsidies
 - 159 000 In resultaat genomen investeringsubsidies (-)
- 16. Voorzieningen voor risico's en kosten
 - 160 000 Voorzieningen voor pensioenen en soortgelijke verplichtingen
 - 162 000 Voorzieningen voor grote herstellings- en grote onderhoudswerken
 - 163 000 tot
 - 165 000 Voorzieningen voor overige risico's en kosten
- 17. Schulden op meer dan één jaar
 - 170 000 Achtergestelde leningen
 - 172 000 Leasingschulden en soortgelijke
 - 173 000 Kredietinstellingen
 - 173 000 Schulden op rekening
 - 173 100 Promessen
 - 174 000 Overige leningen
 - 175 000 Werkingsschulden
 - 178 000 Borgtochten ontvangen in contanten
 - 179 000 Overige schulden

KLASSE 2

OPRICHTINGSKOSTEN, VASTE ACTIVA EN VORDERINGEN LANGER DAN EEN JAAR

20. Oprichtingskosten
 200 000 Kosten van oprichting en inbreng
 202 000 Overige oprichtingskosten
 204 000 Herstructureringskosten
21. Immateriële vaste activa (*)
 210 000 Kosten van onderzoek en ontwikkeling
 211 000 Concessies, octrooien, licenties, know-how, merken en andere gelijkaardige rechten
 213 000 Vooruitbetalingen
22. Terreinen en gebouwen (*)
 220 000 Terreinen
 221 000 Gebouwen
 222 000 Bebouwde terreinen
 223 000 Overige zakelijke rechten op onroerende goederen
23. Installaties, machines en uitrusting (*)
 230 000 Installaties
 231 000 Machines
 232 000 Uitrusting
24. Meubilair en rollend materieel (*)
 240 000 Meubilair
 241 000 Rollend materieel
25. Vaste activa in leasing of op grond van een soortgelijk recht (*)
 250 000 Terreinen en gebouwen
 251 000 Installaties, machines en uitrusting
 252 000 Meubilair en rollend materieel
26. Overige materiële vaste activa (*)
27. Vaste activa in aanbouw en vooruitbetalingen (*)
28. Financiële vaste activa
280. Deelnemingen in spin-off bedrijven
 280 000 Aanschaffingswaarde
 280 100 Nog te storten bedragen (-)
 280 800 Geboekte meerwaarden
 280 900 Geboekte waardeverminderingen (-)
281. Vorderingen op spin-off bedrijven
 281 000 Vorderingen op rekening
 281 100 Te innen wissels
 281 200 Vastrentende effecten
 281 700 Dubieuze debiteuren
 281 900 Geboekte waardeverminderingen (-)
282. Deelnemingen in andere vennootschappen
 282 000 Aanschaffingswaarde
 282 100 Nog te storten bedragen (-)
 282 800 Geboekte meerwaarden
 282 900 Geboekte waardeverminderingen (-)
283. Vorderingen op andere rechtspersonen
 283 000 Vorderingen op rekening
 283 100 Te innen wissels
 283 200 Vastrentende effecten
 283 700 Dubieuze debiteuren
 283 900 Geboekte waardeverminderingen (-)
284. Andere aandelen
 284 000 Aanschaffingswaarde
 284 100 Nog te storten bedragen (-)
 284 800 Geboekte meerwaarden
 284 900 Geboekte waardeverminderingen (-)

(*) Deze rekeningen worden opgesplitst als volgt :

- 2.. - ..0 Aanschaffingswaarde (AW)
 2.. - ..8 Geboekte meerwaarde (niet van toepassing op IVA)
 2.. - ..9 Geboekte afchrijvingen/Geboekte waardeverminderingen

- 285. Andere vorderingen
 - 285 000 Vorderingen op rekening
 - 285 100 Te innen wissels
 - 285 200 Vastrentende effecten
 - 285 700 Dubieuze debiteuren
 - 285 900 Geboekte waardeverminderingen (-)
- 288. Borgtochten betaald in contanten
- 29. Vorderingen op meer dan één jaar
 - 290 000 Werkingsvorderingen op meer dan één jaar
 - 290 100 Te innen wissels
 - 290 200 Vorderingen op Departement Onderwijs
 - 290 700 Dubieuze vorderingen
 - 290 900 Geboekte waardeverminderingen (-)
 - 291 000 Overige vorderingen op meer dan één jaar
 - 291 100 Te innen wissels
 - 291 700 Dubieuze vorderingen
 - 291 900 Geboekte waardeverminderingen (-)

KLASSE 3

VOORRADEN

- 30. Grondstoffen
 - 300 000 Aanschaffingswaarde
 - 309 000 Geboekte waardeverminderingen (-)
- 31. Hulpstoffen
 - 310 000 Aanschaffingswaarde
 - 319 000 Geboekte waardeverminderingen (-)
- 32. Goederen in bewerking
 - 320 000 Aanschaffingswaarde
 - 329 000 Geboekte waardeverminderingen (-)
- 33. Gereed product
 - 330 000 Aanschaffingswaarde
 - 339 000 Geboekte waardeverminderingen (-)
- 34. Handelsgoederen
 - 340 000 Aanschaffingswaarde
 - 349 000 Geboekte waardeverminderingen (-)
- 35. Opdrachten in uitvoering
 - 350 000 Aanschaffingswaarde
 - 359 000 Geboekte waardeverminderingen (-)
- 36. Boeken en cursussen
 - 360 000 Aanschaffingswaarde
 - 369 000 Geboekte waardeverminderingen (-)
- 37. Vooruitbetalingen
 - 370 000 Aanschaffingswaarde
 - 379 000 Geboekte waardeverminderingen (-)

KLASSE 4

VORDERINGEN EN SCHULDEN OP TEN HOOGSTE EEN JAAR

- 40. Werkingsvorderingen
 - 400 000 Werkingsuitkeringen
 - 400 200 Vorderingen op Departement Onderwijs
 - 401 000 Studentenrekeningen
 - 404 000 Sociale toelagen
 - 405 000 Te innen werkingsopbrengsten
 - 408 000 Debetsaldo op leveranciers
 - 407 000 Dubieuze vorderingen
 - 409 000 Geboekte waardeverminderingen op dubieuze vorderingen (-)

41. Overige vorderingen
- 411 000 Vorderingen uit andere nevenactiviteiten: omzet producten
 - 411 500 Vorderingen uit andere nevenactiviteiten: dienstprestaties
 - 411 800 Vorderingen uit andere nevenactiviteiten: overige
 - 412 500 Terug te vorderen belastingen
 - 413 000 Te ontvangen investeringsubsidies
 - 413 100 Te ontvangen overige subsidies
 - 414 000 Voorschotten aan personeel
 - 415 000 Te innen opbrengsten
 - 415 100 Te ontvangen huurgelden
 - 416 000 Diverse vorderingen
 - 416 100 Rekening courant VZW sociale voorzieningen
 - 417 000 Dubieuze vorderingen
 - 418 000 Borgtochten betaald in contanten
 - 419 000 Geboekte waardeverminderingen op dubieuze vorderingen (-)
42. Schulden op meer dan één jaar die binnen het jaar vervallen
- Zelfde onderverdeling als 17-groep.
43. Financiële schulden
- 430 000 Kredietinstellingen - leningen op rekening met vaste termijn
 - 431 000 Kredietinstellingen - promessen
 - 433 000 Kredietinstellingen - schulden in R/C
 - 439 000 Overige leningen
44. Werkingsschulden
- 440 000 Leveranciers
 - 441 000 Te betalen wissels
 - 444 000 Te ontvangen facturen
45. Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten
- 450 500 Geraamde belastingen en taksen
 - 452 500 Te betalen belastingen en taksen
 - 453 000 Ingehouden voorheffingen
 - 454 000 RSZ (**)
 - 455 000 Netto bezoldigingen (**)
 - 456 000 Vakantiegeld (**)
 - 457 000 Eindejaarspremie (**)
 - 459 000 Andere personeelsschulden
- 46/48. Diverse schulden
- 460 000 Ontvangen voorschotten
 - 488 000 Borgtochten ontvangen in contanten
 - 489 000 Andere diverse schulden
 - 489 100 Rekening courant VZW sociale voorzieningen
49. Overlopende rekeningen
- 490 000 Over te dragen kosten
 - 490 100 Andere pedagogische materialen
 - 491 000 Verkregen opbrengsten
 - 491 100 Verkregen inschrijvingsgelden
 - 491 200 Verkregen examengelden
 - 492 000 Toe te rekenen kosten
 - 493 000 Over te dragen opbrengsten
 - 493 100 Over te dragen inschrijvingsgelden
 - 493 200 Over te dragen examengelden
 - 499 000 Wachtekeningen

(**) Deze rekeningen worden als volgt opgesplitst :

- ...000 - ...099 Administratief en technisch personeel, departement Onderwijs
- ...100 - ...199 Administratief en technisch personeel, hogeschool
- ...200 - ...299 Onderwijzend personeel, departement Onderwijs
- ...300 - ...399 Onderwijzend personeel, hogeschool
- ...400 - ...499 Administratief en opvoedend hulppersoneel, departement Onderwijs
- ...500 - ...599 Administratief en opvoedend hulppersoneel, hogeschool
- ...600 - ...699 Gastprofessoren, departement Onderwijs
- ...700 - ...799 Gastprofessoren, hogeschool
- ...800 - ...899 Contractuele personeelsleden, hogeschool
- ...900 - ...949 Personeelsleden ten laste van het centraal fonds, departement Onderwijs
- ...950 - ...999 Personeelsleden ten laste van het centraal fonds, hogeschool

KLASSE 5

GELDBELEGGINGEN EN LIQUIDE MIDDELEN

- 51. Aandelen
 - 510 000 Aanschaffingswaarde
 - 511 000 Niet opgevraagde bedragen (-)
 - 519 000 Geboekte waardeverminderingen (-)
- 52. Vastrentende effecten
 - 520 000 Aanschaffingswaarde
 - 529 000 Geboekte waardeverminderingen (-)
- 53. Termijndeposito's
 - 530 000 Termijndeposito's op meer dan één jaar
 - 531 000 Termijndeposito's op meer dan een maand en op ten hoogste 1 jaar
 - 532 000 Termijndeposito's op ten hoogste een maand
 - 539 000 Geboekte waardeverminderingen (-)
- 54. Te incasseren vervallen waarden
- 55. Kredietinstellingen
 - 550 000 Zichtrekening financiële instelling A
 - 551 000 Zichtrekening financiële instelling B
 - 559 000 Geboekte waardeverminderingen (-)
- 56. Postcheque- en girodienst
 - 560 000 R/C postcheque
 - 569 000 Geboekte waardeverminderingen (-)
- 57. Kassen
 - 570 000 Kassen - contanten
 - 578 000 Kassen - zegels
- 58. Interne overboekingen
 - 580 000 Interne overboekingen

KLASSE 6

KOSTEN

- 60. Verbruikte goederen
 - 600 000 Aankopen van grondstoffen
 - 601 000 Aankopen van hulpstoffen
 - 602 000 Aankopen van diensten, werk en studies
 - 603 000 Algemene onderaannemingen
 - 604 000 Aankopen van handelsgoederen
 - 606 000 Aankopen boeken en cursussen
 - 608 000 Ontvangen kortingen, ristorno's en rabatten (-)
 - 609 000 Voorraadwijzigingen
 - 609 000 Voorraadwijzigingen van grondstoffen
 - 609 100 Voorraadwijzigingen van hulpstoffen
 - 609 400 Voorraadwijzigingen van handelsgoederen
 - 609 600 Voorraadwijzigingen van boeken en cursussen
- 61. Diensten en diverse goederen
- 62. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen
 - 620 000 Bezoldigingen (**)
 - 621 000 Patronale bijdrage RSZ (**)
 - 622 000 Werkgeversbijdrage bovenwettelijke verzekeringen (**)
 - 623 000 Andere personeelskosten (**)
 - 624 000 Pensioenen en soortgelijke verplichtingen (**)

(**) Deze rekeningen worden als volgt opgesplitst :

- ...000 - ...099 Administratief en technisch personeel, departement Onderwijs
- ...100 - ...199 Administratief en technisch personeel, hogeschool
- ...200 - ...299 Onderwijzend personeel, departement Onderwijs
- ...300 - ...399 Onderwijzend personeel, hogeschool
- ...400 - ...499 Administratief en opvoedend hulppersoneel, departement Onderwijs
- ...500 - ...599 Administratief en opvoedend hulppersoneel, hogeschool
- ...600 - ...699 Gastprofessoren, departement Onderwijs
- ...700 - ...799 Gastprofessoren, hogeschool
- ...800 - ...899 Contractuele personeelsleden, hogeschool
- ...900 - ...949 Personeelsleden ten laste van het centraal fonds, departement Onderwijs
- ...950 - ...999 Personeelsleden ten laste van het centraal fonds, hogeschool

63. Afschrijvingen, waardeverminderingen en voorzieningen voor risico's en kosten
- 630. Afschrijvingen en waardeverminderingen op vaste activa - toevoeging
 - 630 000 Afschrijvingen op oprichtingskosten
 - 630 100 Afschrijvingen op immateriële vaste activa
 - 630 200 Afschrijvingen op materiële vaste activa
 - 630 800 Waardeverminderingen op immateriële vaste activa
 - 630 900 Waardeverminderingen op materiële vaste activa
 - 631. Waardeverminderingen op voorraden
 - 631 000 Toevoeging -
 - 631 100 Terugneming (-)
 - 633. Waardeverminderingen op werkingsvorderingen op meer dan één jaar
 - 633 000 Toevoeging
 - 633 100 Terugneming (-)
 - 634. Waardeverminderingen op werkingsvorderingen op ten hoogste één jaar
 - 634 000 Toevoeging
 - 634 100 Terugneming (-)
 - 635. Voorzieningen voor bruggpensioenen en soortgelijke verplichtingen
 - 635 000 Toevoeging
 - 635 100 Besteding en terugneming (-)
 - 636. Voorzieningen voor grote herstellingswerken en grote onderhoudswerken
 - 636 000 Toevoeging
 - 636 100 Besteding en terugneming (-)
 - 637. Voorzieningen voor andere risico's en kosten
 - 637 000 Toevoeging
 - 637 100 Besteding en terugneming (-)
64. Andere werkingskosten
- 640 000 Werkingsbelastingen
 - 642 000 Minderwaarden op de realisatie van werkingsvorderingen
 - 643 000 Bijdrage van de hogeschool aan de VZW SOVO
 - 644 000 tot
 - 648 000 Diverse werkingskosten
 - 648 500 Minderwaarde op de courante realisatie van vaste activa
 - 649 000 Als herstructureringskosten geactiveerde werkingskosten (-)
65. Financiële kosten
- 650. Kosten van schulden
 - 650 000 Interesten, commissies en kosten verbonden aan schulden
 - 650 100 Andere kosten van schulden
 - 650 300 Geactiveerde intercalaire interesten (-)
 - 651. Waardeverminderingen op vlottende activa (***)
 - 651 000 Toevoeging
 - 651 100 Terugneming (-)
 - 652. Minderwaarden op de realisatie van vlottende activa (***)
 - 652 000 Minderwaarden op de realisatie van vlottende activa (***)
 - 653. Discontokosten op vorderingen
 - 653 000 Discontokosten op vorderingen
 - 654. Wisselresultaten
 - 654 000 Wisselresultaten
 - 655. Resultaten uit de omrekening van vreemde valuta
 - 655 000 Resultaten uit de omrekening van vreemde valuta
 - 656. Voorzieningen met financieel karakter
 - 656 000 Toevoeging
 - 656 100 Besteding en terugneming (-)
 - 657. Diverse financiële kosten
 - 657 000 tot
 - 659 000 Diverse financiële kosten

(***) Vorderingen (andere dan werkingsvorderingen), geldbeleggingen, liquide middelen

- 66. Uitzonderlijke kosten
 - 660 000 Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten
 - 660 100 Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op IVA
 - 660 200 Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op MVA
 - 661 000 Waardeverminderingen op FVA (toevoeging)
 - 662 000 Voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten - toevoeging
 - 662 100 Voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten - bestedingen
 - 663 000 Minderwaarden op de realisatie van vaste activa
 - 664 000 tot
 - 668 000 Andere uitzonderlijke kosten
 - 669 000 Als herstructureringskosten geactiveerde uitzonderlijke kosten (-)
- 69. Resultaatverwerking
 - 690 000 Gecumuleerd tekort van het vorige boekjaar
 - 693 000 Over te dragen overschot

KLASSE 7

OPBRENGSTEN

- 70.
 - 700 000 Werkingsuitkeringen
 - 700 100 Extra-werkingsuitkeringen
 - 700 200 Uitkering voortgezette opleidingen
 - 700 300 Bijzondere werkingsmiddelen
 - 700 400 Uitkering bevallingsverloven
 - 701 000 Inschrijvingsgelden
 - 702 000 Examengelden
 - 703 000 Verkopen boeken en cursussen
 - 704 000 Sociale toelagen, departement Onderwijs
 - 704 500 Sociale toelagen, hogeschool
- 71. Voorraadwijzigingen
 - 712 000 In de voorraad goederen in bewerking
 - 713 000 In de voorraad gereed product
 - 715 000 In de opdrachten in uitvoering
- 72. Geproduceerde vaste activa
 - 720 000 Geproduceerde vaste activa
- 74. Andere werkingsopbrengsten
 - 740 000 Verkopen van ander pedagogisch materiaal
 - 741 000 Omzet andere nevenactiviteiten: verkopen producten
 - 741 500 Omzet andere nevenactiviteiten: dienstprestaties
 - 741 800 Omzet andere nevenactiviteiten: overige
 - 742 000 Meerwaarden op de realisatie van werkingsvorderingen
 - 743 000 Subsidies van overheidswege
 - 743 500 Overige subsidies
 - 744 000 Giften, schenkingen en legaten
 - 745 000 Huuropbrengsten
 - 746 000 Diverse werkingsopbrengsten
 - 748 500 Meerwaarde op de courante realisatie van vaste activa
- 75. Financiële opbrengsten
 - 750 000 Opbrengsten uit financiële vaste activa
 - 751 000 Opbrengsten uit vlottende activa
 - 752 000 Meerwaarden op de realisatie van vlottende activa
 - 753 000 Investeringsubsidies
 - 753 500 Interestsubsidies
 - 754 000 Wisselresultaten
 - 755 000 Resultaten uit de omrekening van vreemde valuta
 - 756 000 tot
 - 759 000 Diverse financiële opbrengsten

76. Uitzonderlijke opbrengsten
 760 000 Terugneming van afschrijvingen en waardeverminderingen op IVA
 760 100 Terugneming van afschrijvingen en waardeverminderingen op MVA
 761 000 Terugneming van waardeverminderingen op FVA
 762 000 Terugneming van voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten
 763 000 Meerwaarden op de realisatie van vaste activa
 764 000 tot
 769 000 Andere uitzonderlijke opbrengsten
79. Resultaatverwerking
 790 000 Gecumuleerd overschot van het vorige boekjaar
 793 000 Over te dragen tekort

KLASSE 0

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

00. Zekerheden door derden (overheid, IVAH, DIGO, ...) gesteld voor rekening van de hogeschool en VZW Sovo
 Op deze rekening worden de zakelijke en persoonlijke zekerheden geboekt die door derden ten behoeve van de crediteuren van de hogeschool of VZW Sovo zijn gesteld, als waarborg voor de voldoening van actuele of potentiële schulden en verplichtingen die de hogeschool of VZW Sovo jegens hen heeft aangegaan.
01. Persoonlijke zekerheden gesteld voor rekening van derden
 De wisselverplichtingen zijn die welke voor de hogeschool of VZW Sovo voortvloeien uit door haar getrokken, geëndosseerde of voor aval getekende wissels in omloop, met uitzondering van de door de hogeschool of VZW Sovo getrokken bankaccepten.
02. Zakelijke zekerheden gesteld op eigen activa
 Op deze rekening worden de zakelijke zekerheden geboekt waarmee de hogeschool of VZW Sovo haar eigen activa heeft bezwaard of die ze onherroepelijk heeft beloofd voor de voldoening van actuele of potentiële schulden en verplichtingen van zichzelf.
 In de rekeningen 021 en 023 betreffende de zekerheidsstellingen moet in voorkomend geval een onderscheid worden gemaakt tussen de soorten van bezwaarde activa.
03. Ontvangen zekerheden (vanwege de overheid, IVAH, DIGO, ...)
 Op deze rekening worden de zakelijke en persoonlijke zekerheden geboekt die de hogeschool of VZW Sovo heeft ontvangen voor de voldoening van actuele of potentiële schulden en verplichtingen die derden jegens haar hebben aangegaan, met uitzondering van zekerheidsstellingen en borgtochten in contanten.
05. Verplichtingen tot aan- en verkoop van vaste activa
 Op die rekening worden als verplichtingen tot aankoop geboekt de geplaatste bestellingen en de verplichtingen met optie van derden, en als verplichtingen tot verkoop de ontvangen bestellingen en de opties die aan derden op bezittingen van de hogeschool of VZW Sovo zijn verleend.
 De verplichtingen tot aankoop evenals de verplichtingen tot verkoop die tot de gewone activiteiten van de hogeschool of VZW Sovo behoren en haar vermogen of resultaat niet aanmerkelijk beïnvloeden behoeven niet te worden geboekt.
06. Termijnovereenkomsten
 Op deze rekening worden in de daartoe aangelegde rekeningen geboekt de koop- en verkoopovereenkomsten op termijn betreffende vreemde deviezen, alsmede de daartegenover staande betalingsverplichtingen en vorderingen.
07. Goederen en waarden van derden gehouden door de hogeschool
 Op deze rekening worden in afzonderlijke rekeningen geboekt:
 1. de gebruiksrechten op lange termijn betreffende goederen die aan derden toebehoren en de daartegenover staande verplichtingen, voor zover deze rechten en verplichtingen niet in de balans worden vermeld;
 2. de goederen en waarden van derden die aan de hogeschool in bewaring, in consignatie of in bewerking zijn gegeven, alsmede de daartegenover staande verplichtingen jegens deponenten en committenten;
 3. de goederen en waarden die de hogeschool uit anderen hoofde voor rekening of ten bate en op risico van derden onder zich houdt, alsmede de daartegenover staande verplichtingen.
09. Diverse rechten en verplichtingen

HOOFDSTUK IV. — PRAKTISCHE RICHTLIJNEN VOOR DE DOOR DE HOGESCHOLEN EN VZW'S SOVO OP TE STELLEN JAARREKENING

A. LEESBAARHEID

De jaarrekening, die opgesteld wordt in de vorm zoals weergegeven door hoofdstuk I en volgens het schema opgenomen in hoofdstuk IV van de bijlage bij dit besluit van de Vlaamse regering, moet getipt, gedrukt of gecopieerd zijn, uitsluitend in zwarte letters en met een scherp contrast tussen tekst en papier. Ze moet duidelijk leesbaar zijn.

B. ONVOLDOENDE RUIMTE

Als de ruimte op het standaardformulier onvoldoende blijkt, wordt voor de rest van de inlichtingen een bijkomend blad gebruikt waarnaar verwezen wordt.

C. BESTUURDERS EN BEDRIJFSREVISOR

Hier worden de naam, de voornaam, het beroep en de woonplaats vermeld van :

- de bestuurders en algemeen directeur in functie op de datum waarop de jaarrekening werd afgesloten;
- de bedrijfsrevisor in functie op de datum waarop het controleverslag werd opgesteld.

Ingeval er bestuurders in functie waren gedurende een deel van de periode tussen het begin van het boekjaar waarop de jaarrekening betrekking heeft en voornoemde datum, moet dit vermeld worden, samen met de datum van de aanvang of van de beëindiging van hun functies.

D. BLADEN VAN HET STANDAARDFORMULIER DIE NIET WORDEN GERAPPORTEERD OMDAT ZE ZONDER VOORWERP ZIJN

Niet-dienstige bladen van het standaardformulier worden niet gerapporteerd. Op het eerste blad moet wel het nummer van de niet gerapporteerde bladen worden vermeld.

E. ONDERTEKENING

De gerapporteerde stukken moeten ondertekend zijn door personen die bevoegd zijn om de hogeschool en VZW Sovo tegenover derden te vertegenwoordigen. De naam en de hoedanigheid van de ondertekenaars moet worden vermeld.

F. NIET-DIENSTIGE RUBRIEKEN

Vaak zullen voor een hogeschool of VZW Sovo bepaalde rubrieken niet dienstig blijken. Deze worden dan niet ingevuld.

G. VERMELDING VAN DE TEKENS

Als in een rubriek van de jaarrekening een minteken (-) voorkomt (bv. in passivarubriek "V. Gecumuleerd overschot/tekort") wordt het overeenstemmend bedrag in de kolom der bedragen tussen haakjes geplaatst.

Kan in een rubriek, naar gelang van het geval, een plus- of een minteken voorkomen (bv. in rubriek "II.F. Voorzieningen voor risico's en kosten (+) (-)" van de resultatenrekening, dan wordt het overeenstemmend bedrag in de kolom der bedragen tussen haakjes geplaatst in geval van een minteken. In de kolom der bedragen mag noch een min-, noch een plusteken worden aangebracht.

H. BEDRAGEN VAN HET BOEKJAAR DIE NIET VERGELIJKBAAR ZIJN MET DIE VAN HET VOORAFGAANDE BOEKJAAR

Wanneer de bedragen van het boekjaar niet vergelijkbaar zijn met die van het voorafgaande boekjaar, mogen de bedragen van het voorafgaande boekjaar worden aangepast met het oog op hun vergelijkbaarheid. In dit geval worden deze aanpassingen in de toelichting vermeld en onder verwijzing naar de betrokken rubrieken toegelicht. Worden de bedragen van het voorafgaande boekjaar niet aangepast, dan moet de toelichting de nodige gegevens bevatten om een vergelijking mogelijk te maken.

I. NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

Belangrijke rechten en verplichtingen die niet kunnen worden gecijferd, worden op passende wijze vermeld in de toelichting.

Gezien om gevoegd te worden bij het besluit van de Vlaamse regering van 15 november 1995 betreffende de beleidsboekhouding, de jaarrekening en het rekeningenstelsel voor de hogescholen en de vzw's sociale voorzieningen.

Brussel, 15 november 1995.

De minister-president van de Vlaamse regering,
L. VAN DEN BRANDE

De Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken,
L. VAN DEN BOSSCHE